

VROUWENGROEPEN IN EN RONDOM MAASTRICHT

We willen in ieder Mooswief deze lijst van vrouwengroepen en vaste activiteiten plaatsen. Sta je er nog niet bij of wil je een andere tekst, geef dat dan even door.

ABVA-VROUWEN. Deze vrouwen bespreken onderwerpen waar vrouwen, wijzelf, in haar werk mee te maken hebben en wat en hoe we daar wat aan kunnen doen. We komen iedere eerste woensdag van de maand om 20.00 uur bij elkaar in het Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, Maastricht. Sekr.: Lenie van Gemert, St. Jozefstraat 90, 6245 LP Etjtsden, tel.: thuis 04409 - 35778 werk: 04407 - 1356 tst. 119.

ABOP-VROUWEN. Deze vrouwengroep binnen de ABOP organiseert vrouwen op punten die voor haar in het onderwijs van groot belang zijn, zoals: de positie van vrouwen als werknemers in het onderwijs. Sekr.: Hennie Lenders, Eburonenweg 36a, Maastricht, tel. 61796.

BIBLIOTHEEK LILLITH. Uiteenadres: Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, Maastricht, tel.: 211235. Openingsstijden: ma. 19.30-20.30, di. 11.30-13.00, wo. 10.00-12.00, vrij. 13.00-15.30.

BLIJF VAN MIJN LIJF. De vrouwen van Blijf zorgen voor de opvang van geestelijk en lichamelijk mishandelde en met mishandeling bedreigde vrouwen en haar kinderen. Ze willen ook mishandeling in de openbaarheid brengen en gangen vinden om die te bestrijden. Tel.: 045-711684.

CDC VROUWENGROEP MAASTRICHT. 2e en 4e vrijdag van de maand vrouwenavond met café. Kontaktpersoon: donderdags Lieke Tio, tel.: 218337.

FORT-MAASTRICHT. In een FORT-groep zitten vrouwen die in botsing komen met het beeld dat de samenleving heeft van goed functionerende vrouwen en die met elkaar willen leren om kracht te vinden om gekozen veranderd gedrag vol te houden. Informatie en aanmelding: FORT-MAASTRICHT, postbus 5098, 6202 EW Maastricht.

KOMITEE EKONOMISCHE ZELFSTANDIGHEID VOOR VROUWEN. Een studiegroep die zich bezighoudt met plannen e.d. tegen kostwinnersbeginsel, voor arbeidstijdverkorting. Kontaktadressen: P. Roefs, Bourgognestraat 72, Betty Casteleyn, Heerderweg 88k, tel.: 630071.

KOMITEE VROUWEN IN DE BIJSTAND. Elke woensdagochtend van 10.00-12.00 koffie-bijeenkomst in het vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, vragen naar Marian Vostermans. Voor de rest van de week vragen naar Ans.

MEIDENKEET. Openingsstijden: ma., di. en wo. van 14.00-20.00 uur. Adres: Albertusstraat 5, vlakbij buurthuis Maris Stella, tel.: 630479.

RODIE VROUWEN. Wij vormen de politieke vrouwenorganisatie van de PvdA en zijn gericht op de emancipatie van vrouwen binnen de PvdA en in de maatschappij. Kontaktpersoon voor Maastricht Betty v/d Linde, Notgerusweg 12, 6212 BK Maastricht, tel.: 215553.

SOC-FEM PLATFORM. Voor vrouwen die het belangrijk vinden om vanuit soc-fem perspectief te strijden voor vrouwenverrijding; organiseert thema-avonden en acties. Adres: Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, Maastricht.

STEUWPUNT MONDIAAL VROUWENWERK/SIVOS. Wij houden ons bezig met onderontwikkeling en ongelijkheid in de hele wereld, gezien vanuit de positie van vrouwen. Kontaktadres: ma t/m do. van 9.00-17.00. Tel.: 045-713132; adres: Klompstraat 20, 6411 KS Heerlen.

STEUWPUNT VROUW EN WERK Midden en Zuidlimburg. Een groep vrouwen die vrouwen steunen bij het zoeken naar zinvol betaald werk, bij het verbeteren van haar positie op de arbeidsmarkt en in haar werk. Open dinsdag t/m vrijdag van 10.00-14.00, Putgraaf 3, 6411 GT Heerlen, tel.: 713311.

STICHTING STUDIE EN VORMINGSWERK VOOR VROUWEN. Wij verzorgen vormingskursussen voor vrouwen met minder opleiding. Wil je meer leren over bepaalde onderwerpen, wil je leren praten in een groep, wil je wat meer zelfvertrouwen krijgen en meedoen met een gezellige groep, neem dan contact op met de SSVV, tel. 045-718414. Kursusgroepen door de gehele provincie Limburg.

VIDO- VROUWEN. Vrouwen in de overgang. De VIDO-groepen zijn zelfhulpgroepen. De vrouwen helpen elkaar door over haar ervaringen en situaties te praten, door naar elkaar te luisteren. Iedere dinsdagmiddag is er een na-VIDO. Er wordt gewerkt met praatgroepen. Adres: Vrouwencentrum Bouillonstraat 14, Maastricht. Tel.: 211235, vragen naar Rozette.

VIM. Vrouwen Informatie Maastricht, een krantje met informatie over activiteiten van Maastrichtse vrouwengroepen, te vinden op alle plaatsen. Een abonnement kost f5,- (postabonnement). Redaktie-adres: Ina van Wijck, Ponjaardruwe 50, Maastricht.

VOS-WERK GROEP MAASTRICHT. Kontaktadres: Anita Michiels, Roserije 159a, Maastricht, tel.: 615679/615978.

VROUWEN BELLEN VROUWEN. Roermond, bereikbaar maandag t/m vrijdag van 9.00-12.00, dinsdag en dond'erdag ook van 20.00-23.00. Tel. 04750-18000.

VROUWENCENTRUM. Adres: Bouillonstraat 14, tel. 211235. Openingsstijden van het pand en de bar: di. t/m vrij. van 9.00-17.00 en ma., wo. en do. van 19.30-24.00 uur (bar)

VROUWENGEZONDHEIDSCENTRUM. Informatie, advies en acties over alles wat met ons vrouwenlijf te maken heeft. Openingsstijden: ma. van 20.00-22.00, vrij. van 10.00-12.00, in het vrouwencentrum Bouillonstraat 14, tel. 252319.

VROUWENKOOR. Sinds maart 1981 zijn we bezig met veel enthousiasme muziek te maken. Vooral op zang ligt de nadruk. We zijn te kontrakteren voor evt. optredens op vrouwvriendelijke gelegenheden. Kontaktadres: Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, tel. 211235. Maandagavond is er repetitie in het vrouwencentrum.

VROUWEN TEGEN SEKSUEEL GEWELD. Wil middels actie en (telefoniese)opvang vrouwen stimuleren in verzet te komen tegen allerlei vormen van seksueel geweld en de publieke opinie beïnvloeden/veranderen. Kontaktadres: Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14, tel. 254453.

VROUWEN VOOR VREDE. Wij vormen een groep tegen kernwapens, voor vrede. We werken in kleine groepjes en komen 6ëns per maand als grote groep bij elkaar om elkaar te informeren. We hebben vrouwen nodig om deze groep te versterken. Kontaktpersoon: Annelies Vossen, Wethouder van Caldenborghlaan 56, tel. 626253.

WIJ VROUWEN EISEN. Actiekomitee voor betere abortus, anti-conceptie en sterilisatiemogelijkheden. We houden ons bezig met acties op het gebied van parlementaire politiek, verbetering, hulpverlening en voorlichting aan vrouwen en meiden. Je kunt ons ook inschakelen bij dergelijke activiteiten (bijv. op school, vrouwengroep, vormingscentrum etc.). Sekr.: Ineke Hussaarts, Rechtstraat 50, Maastricht.

WITTE VROUWENPROJECT. Tweedehandsklerenwinkel en activiteiten voor vrouwen in het Witte Vrouwenveld, Burgemeestersplein 2, Maastricht.

mooswief

vrouwenkrant maastricht

endometriose
erotisch schrijven
Elly de Waard
Vrouwen + techniek
Wie was Anna Bijs?

INHOUDSOPGAVE:

Redactioneel	pag. 1
Vrouwen en techniek	pag. 3
Elly de Waard in Maastricht	pag. 6
Wie was Anna Bijns ?	pag. 11
Workshop eroties schrijven	pag. 14
Over erotiek: de Venus van Milo	pag. 17
Foto's	pag. 18
Verhaal	pag. 20
Zalm, na de gemeenteraadsverkiezingen	pag. 26
Miss Candy Dulfer is niet mis	pag. 27
Endometriose	pag. 31
1 ^e druk: festival van moderne jazz in Maastricht	pag. 32
Gedichten	pag. 15, 16, 30 en 33
Aankondigingen	pag. 2, 13, 16 en 33
Vakantietips	pag. 2, 29 en 30

KORRESPONDENTIEADRES:

Het Mooswief,
p/a Vrouwencentrum,
Bouillonstraat 14,
6211 LH Maastricht.

TELEFONISCH ADRES:

Marlie Duizings, tel. 479012

ABONNEMENTEN:

De abonnementen lopen van september tot september. Een abonnement kost met ingang van het volgend nummer dan ook f15,00 en het staat voor 5 nummers. Woon je buiten Maastricht? Wordt dan lid voor f25,00 per jaar (5 nummers plus porto-kosten). Betaling op gironummer 1058180, Spaarbank Limburg, Maastricht, t.g.g. bankrek. no. 879203501 onder vermelding: abonnement Mooswief. Na ontvangst betaling gaat het abonnement in.

VERANTWOORDING:

Tekeningen, artikelen, foto's en dergelijke vallen onder de verantwoordelijkheid van de inzenders. De spelling van de schrijfters wordt gehandhaafd.

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

TYPEWERK: Anita Joosten
CORRESPONDENTIE: Annetie Lemmens
LAY-OUT: Marlie Duizings
FOTO'S: Marjoleen Dijkema
Vrouwen die het onzichtbare werk deden en vrouwen die kopij leverden.

REDAKTIE:

Monique Obbens, Marlie Duizings,
Menthy Willems en Anita Joosten.

VERKOOPADRESSEN:

De Tribune, Kapoenstraat.
't Kiöske, St.Servatiusbrug.
Servaes, Vrijthof.
Berchmans, Nieuwstraat.
Leiter Nijpels, Wolfstraat.
V&D, Grote Staat.
Tijdschriftenhal t.o. het station.
Gadet, Brusselsepoort en ziekenhuis.
Boekhandel Eric, Jozef Hollmanstr.
Kantoor vrouwen centrum, Bouillonstr.

redactioneel

Lieve lezeressen,
De redactie van het Mooswief is jullie wat schuldig. Ten eerste een verklaring over het late uitkomen van nr. 33. Een aantal van jullie zal zich flink geërgerd of zich op zijn minst flink verbaasd hebben over het feit dat een aantal artikelen uit dat nummer al 'oud nieuws' waren. Problemen met de drukker liggen hieraan ten grondslag. We hebben een goedkope drukker die echter zelf bepaalt wanneer hij tijd heeft voor het Mooswief. Over het algemeen betekende dit dat hij een paar dagen meer nodig had dan een andere drukker, maar de laatste maanden werd dit steeds meer. Tot nr. 33 maar liefst zes weken bij de drukker lag. Dat kan natuurlijk niet!! We gaan dan ook nu op zoek naar een nieuwe drukker en hopen vanaf de nieuwe jaargang (in september) wat dat betreft uit de problemen te zijn. Want jawel, aandachtige lezeres, er zijn (helaas) nog meer problemen. Dit is het laatste nummer waaraan Menthy Willems meewerkte. Met het vertrek van Menthy slinkt de redactie, zoals al vaker het afgelopen jaar is voorgekomen tot drie vrouwen!! Hiermee is het dieptepunt in 's Mooswiefs geschiedenis bereikt, ofwel: hoog tijd om eruit te klimmen. We zijn niet van plan bij de pakken te gaan neerzitten, sterker nog: we hebben dit moment aangegrepen om eens goed over het Mooswief na te denken. En we zien toekomst voor het blad. We willen een koerswijziging. Als redactie zijn we er de laatste tijd weinig aan toegekomen ons eigen stempel op het Mooswief te drukken. We hebben zelf weinig geschreven en waren daardoor erg afhankelijk van vrouwen buiten de redactie. We denken dat dat niet goed is. We willen zelf een actiever beleid gaan voeren en de taken van de redactie beter gaan verdelen, organiseren en uitbreiden zodat het Mooswief een volwassener blad kan worden. Natuurlijk blijven we het belangrijk vinden dat vrouwen stukken inzenden, maar zelf willen we

ook aan de slag.

Het klinkt misschien paradoxaal: een inkrimpende redactie met een uitgebreider takenpakket. Maar positivistes als we zijn (!?) zien we dit als een uitdaging. Tegelijkertijd echter willen we ook jullie uitdagen: neem die stap en komt tot over de drempel van de Mooswiefburelen! We willen graag met je praten over onze plannen en je verwelkomen als nieuw lid van onze nu drievrouwige redactie. Nu nog één ding rechtzetten alvorens iets van de inhoud van dit nummer te verklappen. In het vorige nummer stonden een aantal gedichten van Marian. Door de manier waarop zij geplaatst waren werd echter (onterecht) de indruk gewekt als vormden zij een eenheid. Dit heeft de dichteres dus niet zo bedoeld!

Genoeg over het verleden, nu de blik gericht op een zonnige toekomst. Allereerst twee nieuwtjes! Voor het eerst in dit nummer de rubriek 'Eerste Druk'. In deze rubriek gedichten, verhalen, ervaringen, belevenissen van vrouwen die hun pennevruchten gedrukt willen zien. We kunnen ons bij deze rubriek nog veel meer voorstellen: discussies die op Mooswiefpapier worden uitgevochten, overpeinzingen ten aanzien van het Maastrichtse vrouwenwereldje, de beweging, het vrouwen centrum en noem maar op. We hopen dat deze rubriek ook de volgende nummers goed gebruikt gaat worden!

Verder voor de tweede keer (ook dit gaat van nu af aan een vast onderdeel worden in het Mooswief) Ceciel van Doren over muziek. In dit nummer interviewt ze Candy Dulfer. Verder uitgebreid aandacht voor de erotiek in ons leven. Verschillende gedichten en verhalen rond dit thema en een bespreking van het pasverschenen boekje van Karin Spaink over erotiek.

Ook is de lezing die Elly de Waard op 10 juni in het Gymnasium heeft gehouden in dit nummer terug te vinden. In die lezing heeft zij het met name over de 'vrouwelijke stem' in de literatuur. Elly de Waard is één van

de oprichtsters van de Anna Bijns Stichting, die de gelijknamige prijs heeft ingesteld die bedoeld is voor de schrijfster waarbij de 'vrouwelijke stem' het best is terug te vinden. Die prijs wordt het komende najaar voor het eerst uitgereikt. Maar wie was ook al weer Anna Bijns? Ook dat valt te lezen in dit nummer. Voor wie wat verder wil denken dan deze vakantiemaanden: een artikel over de (on-)mogelijkheden van studeren met behoud van uitkering en een verslag van de (in september opnieuw startende) cursus 'vrouwen en techniek'.

Veel lees- en vakantieplezier.

de redactie

FIETSROUTE DWARS DOOR BELGIË

Deze route gaat via Oost-Maerland en Eysden. Een gedeelte van de Mergellandroute tot de Steegstraat. Als je rechtdoor rijdt, kom je in Moelingen (België). Je rijdt dwars door Visé, richting Hasselt. Enkele plaatsnamen waar je door komt zijn: Rue des Ecoles, Lixhe Lanaye, Kanne. Vandaaruit rijdt je richting Maastricht. Deze route begint bij het N.S.-station en eindigt daar ook. Een uitgebreide fietsroute waar alles duidelijk aangegeven staat hoe je moet fietsen is te verkrijgen, gratis, bij het V.V.V.-kantoor in de stad. Deze route is beslist de moeite waard.

vakantietip

VROUWHUISNIEUWS

Na de vakantie zal het vrouwenhuis voortaan iedere eerste woensdag van de maand een speciale avond in het theehuis organiseren. Wij willen vrouwen de mogelijkheid bieden om elkaar te ontmoeten in een gezellige sfeer. Er zal iedere keer iets speciaals zijn (b.v. muziek, dranken, happen). Wat er die avond precies gaat gebeuren, maken we van tevoren niet bekend. Wie nieuwsgierig is moet maar komen. Onze themadagen zullen in het vervolg iedere derde woensdag van de maand plaatsvinden.

Olga, Annemie, Tons.

aankondiging

'DES-DOCHTERS IN AKTIE'

Een rapport over de invloed van de DES-actiegroep (DES is de afkorting van het bekende hormoonpreparaat dat aan zwangere vrouwen gegeven werd waarvan de dochters later allerlei schadelijke gevolgen voor hun gezondheid, door dat middel veroorzaakt, ondervonden). Te bestellen door overmaking van f15,- op gironummer: 42.51.492 t.n.v. St. DES Actiegroep Utrecht o.v.v. DES-DOCHTERS.

aankondiging

vrouwen en techniek

Eind '85 heeft er een oriëntatie-cursus 'Vrouw en Techniek' plaats gevonden. Deze cursus was bedoeld voor (her-)intredende vrouwen, die wilden onderzoeken of een technische vakopleiding c.q. technisch beroep bij hen past. De cursus duurde twee maanden en werd betaald uit de 10%-regeling van het G.A.B.. Tien vrouwen konden eraan deelnemen. In het programma werd op verschillende manieren kennis gemaakt met functies in de metaal- en electrotechniek. Op de eerste plaats door middel van praktijk (welke vaardigheden heb je nodig), verder door middel van vaktheorie (welke kennis komt eraan te pas) en door middel van algemene vorming (met welke belemmeringen en mogelijkheden hebben vrouwen in de technische wereld te maken).

Deze cursus vond drie dagen per week plaats op het Centrum voor Technische Vakopleidingen voor Volwassenen (C.T.V.V.) in Geleen. In dit artikel vertellen vier deelnemers: Annelies, Carly, Irma en Jenny over haar ervaringen. Marianne (begeleidster van het algemene programma) stelde vragen en schreef het verhaal op.

De eerste vraag ligt voor de hand: *Waarom ben je begonnen aan de oriëntatie-cursus?*

Jenny twijfelde er destijds aan of ze nog verder wilde in het vak dat ze geleerd heeft. Ze had reeds eerder aan een technische richting gedacht met name aan houtbewerking. De oriëntatie-cursus gaf haar de kans om met verschillende andere technieken (zoals 'lassen') kennis te maken. Bovendien vond ze het aantrekkelijk om voortaan over technische zaken mee te kunnen praten.

Ook Carly had geen zin meer om het beroep uit te oefenen waarvoor ze opgeleid is. Ze vond het altijd al leuk om wat te construeren, te prutsen, toestellen uit elkaar te halen en kachels te repareren. Ze wilde gewoon heel praktisch proberen in hoeverre de techniek haar ligt. Ze voelde zich gestimuleerd door een aantal 'technische' vrouwen om haar heen en dacht vaker: "Dat wil ik ook kunnen!"

Annelies was het beu om geen werk te kunnen vinden. Na anderhalf jaar thuis zitten, wilde ze uit dat isolement. Ze wist hoe leuk het was om wat met haar handen te doen. De folder met het programma van de oriëntatie-cursus werkte voor haar dan ook als een openbaring: "Eindelijk iets dat me ligt. Hier zoek ik naar!" En voor Irma tenslotte vormde de cursus een grote uitdaging. Ze wilde wel eens testen of ze inderdaad zo handig is.

Alle vier dachten aan het leren van een concreet vak, iets in de zin van een 'ambacht', iets om misschien tot beroep te maken.

Hoe was de gang van zaken tijdens de oriëntatie-cursus? Hoe zag een dag op het C.T.V.V. eruit?

ENKELE INDRUKKEN:

Om half zes liep voor de meesten thuis de wekker af. Want voor 7.45 uur des ochtends moest er op het centrum 'geklokt' worden en bij het magazijn de werkspullen opgehaald worden. Het gereedschapskistje, overall, veiligheidsbril en -schoenen en niet te vergeten: de werkopdrachten. Daarmee gingen we aan de slag op een bepaalde afdeling. De dagen op het centrum zijn zeer gestructureerd. De zoemer bepaalt de dagindeling: wanneer je aan het werk gaat op een afdeling en wanneer je er van af gaat voor een koffie- of lunchpauze. De eerste paar weken sprongen we al overeind bij de eerste zoem, daarna pas bij het tweede signaal. En eerlijk waar: zo'n dagindeling went!

De eerste dag was het spannendst: Annelies was als eerste aanwezig, nog geen andere vrouw in zicht. Gelukkig legde één van de mannelijke cursisten haar meteen uit hoe de koffieautomaat werkte. Gelukkig kwamen al gauw de andere vrouwen binnen. Het was fijn om daar ons eigen groepje te hebben: zonder de wetenschap dat we met tien vrouwen tegelijk de cursus zouden doen, was waarschijnlijk niemand van ons eraan begonnen.

We maakten in de cursus op de eerste

plaats kennis met het materiaal en allerlei gereedschappen. Roestige platen ijzer kreeg je mooi glanzend als je maar lang genoeg vijlde. En er bestaan wat soorten vijlen! We waren bezig met zagen, boren en kappen (m.a.w. het maken van een schroefdraad). Wisten wij veel wat 'soevereinen' is, of 'centeren', maar binnen de kortste keren gebruik je de vaktermen alsof je nooit anders gewend was.

Verder maakten we in de loop van de cursus kennis met: lassen, machinebankwerken, constructie-bankwerken, electro-techniek en isolatieplaatwerken.

Natuurlijk vond ieder een ander onderdeel aantrekkelijk. Voor de één

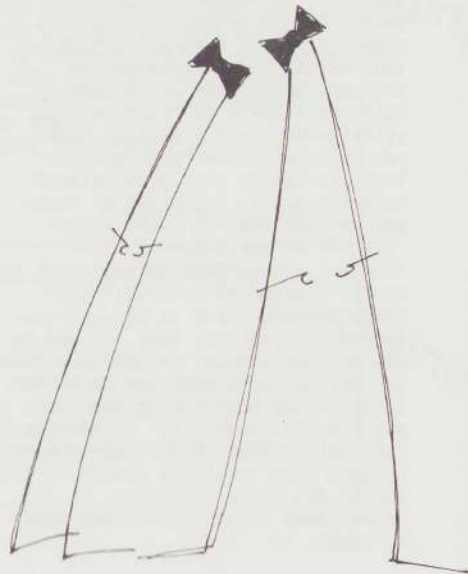
sprong het lassen eruit: dat was alleen al indrukwekkend door de hoeveelheid materialen die je om en aan moest hebben (kap en veiligheidsbril, overall, speciale schoenen, leren handschoenen, een leren schort en een leren mouw).

Een ander vond het een persoonlijke overwinning om een draaibank of freesmachine te bedienen. Jammer dat de tijd die je hieraan besteden kon wat kort is: zodoende kon je niet je hele machine-vrees kwijt raken.

Weer een andere vrouw vond constructie-bankwerken machtig: iets creëren uit een vlak stuk materiaal.

Op de afdeling 'isolatieplaatwerken' kwamen we er pas achter wat dit eigenlijk inhoudt. Niet het isoleren van muren en daken, maar het isoleren van buizen die buiten liggen (denk aan de D.S.M.) om warmteverlies tegen te gaan.

Het gaf voldoening als je echt de kans kreeg om iets te maken (zoals een bel-installatie) soms iets om mee naar huis te nemen, bijvoorbeeld een asbak of gereedschapsdoos (volgens een docent/instructeur óók

bruikbaar als mandje voor het naai-gerei!).

Irma verbaast er zich nog steeds over dat je zo vrij gelaten werd in het omgaan met kostbare machines. Er wordt niet: "Voorzichtig, dadelijk gaat het stuk!" geroepen. En dat wil thuis wel eens anders verlopen als je de boormachine pakt.

De techniek is nog een uitgesproken mannenwereld. Ook op het centrum zijn zowel de cursisten als de instructeurs mannen. Hoe was dat?

In het begin was het, over en weer, wennen. In de loop van de cursus werd de sfeer steeds opener. Het duurde even, voordat we ontdekten dat in de cantine ieder zijn eigen plaats en tafel had: die hebben we ons toen ook toegeëigend. Er werden soms vragen gesteld in de trant van: "Je bent toch niet getrouwd, hè?" Want dat kan immers niet samengaan met het volgen van een vakopleiding! Irma herinnert zich een leuke anecdoten. Ze was aan het werk toen een cursist opmerkte: "Dat is wel wat anders dan stofzuigen." Irma beaamde het en vroeg hem of hij dat wilde doen. "Wat?", was de wedervraag. "Stofzuigen" kreeg hij terug. En dat wilde hij "natuurlijk" niet. Een kans voor Irma om te vertellen dat ze er óók niet weg van is. En het ijs was gebroken.

Op de afdelingen hadden de cursisten (in tegenstelling tot de instructeurs) aanvankelijk de neiging om wat vóór te doen of uit handen te nemen. Soms werkte het ondersteunend, soms niet. Het was leuk om te merken dat het uiteindelijk heel gewoon was dat een aantal vrouwen de opleiding volgden. De 'nieuwste' jongens op het centrum kwamen zelfs af en toe iets aan ons vragen.

Wat bleef was dat de andere cursis-

ten ons bevoorrecht vonden: wij kregen een brede oriëntatie, een excursie naar een bedrijf en meer instructiefilms.

De instructeurs vonden het plezierig om commentaar op de opleiding van ons te krijgen. We voelden ons in het algemeen door hen serieus genomen en hun stellingname zal hebben doorgewerkt in de reacties van cursisten.

Een persoonlijke terugblik op de cursus:

Jenny vond het te gek: "Ik heb heel concrete ideeën gekregen hoe ik iets zelf kan maken. Ik ken nu de machines en de gereedschappen en ik weet hoe ik ze kan gebruiken."

Ook Annelies geeft aan dat de onbekendheid met de techniek voor een groot deel verdwenen is. En daarmee óók het idee van: "Dat kan ik toch nooit". Techniek is niet alleen weggelegd voor mannen: "Als iemand het mij goed uitlegt dan kan ik het zelf ook waarmaken".

Irma bevestigt dit: "Ik durf van alles aan te pakken. En dat doe je in het huishouden ook wel, maar dat is voornamelijk steeds hetzelfde liedje. Nu määk je echt iets".

Carly vond het verrijkend: "Ik voelde me prachtig in mijn overall, was lekker bezig en genoot van mijn vuile handen."

En mocht jij zelf interesse hebben in zo'n cursus, bel dan eens met het G.A.B. Maastricht. In september/oktober begint namelijk de volgende oriëntatie-cursus.

Annelies
Carly
Irma
Jenny
Marianne

Elly de Waard in Maastricht.

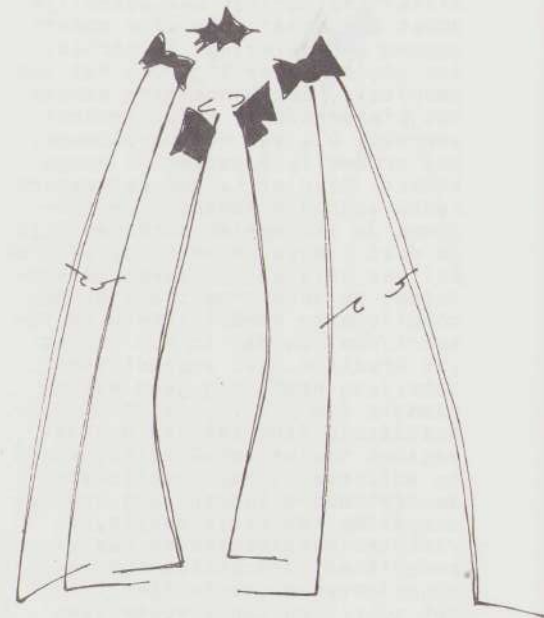
Op 7 juni j.l. was de dichteres Elly de Waard in ons midden. Dit in het kader van de, door de literaire vriendinnenclub georganiseerde dag rond vrouwen, erotisch en literatuur. Voor wie dit gemist hebben de volgende troost: bij deze drukken we de lezing af die zij op deze avond (en tijdens het tweede dichtersfestival afgelopen voorjaar in Amsterdam) gehouden heeft. In deze lezing legt Elly de Waard uit waarom zij ervan overtuigd is dat vernieuwingen in de literatuur van vrouwen zullen moeten komen en hoe zij de positie van vrouwen in de literatuur ziet. Om praktische redenen hebben we het, wat Elly de Waard betreft, hierbij moeten laten. We beseffen hiermee een deel van jullie teleur te stellen: in dit artikel niks over Elly's visie op erotisch. Maar niet te snel getreurd! Elders in dit nummer een aantal erotische verhalen en gedichten waaraan je je hartje zult kunnen ophalen. Bovendien: wat Elly de Waard over vrouwenliteratuur te zeggen heeft is ook heel spannend!

In de huidige wereld bevinden wij ons op een kruispunt van ruimte en tijd. Daarmee bedoel ik het volgende: onze cultuur is een mondiale, is wereldomvattend. Nieuws uit alle windstreken bereikt dagelijks ons beeldscherm. Als wij de schaal van onze radio aftasten, dringen alle talen en alle soorten muziek tot onze oren door: arabische, afrikaanse, indische, Europese en zuid en noordamerikaanse klanken zijn te horen en alle verschillen die binnen die categorieën bestaan behoren tot de mogelijkheden van ons dagelijkse aanbod. Dat is wat ik bedoel met de ruimte van het heden. Dat alle stijlen die er op dit moment in de wereld voorhanden zijn in principe binnen ons bereik liggen. Daarnaast staat ook het barokensemble tot onze beschikking, kunnen we Homerus lezen en het Gilgamesh-epos, Wagner horen, Gregoriaanse kerkmuziek, Sappho bestuderen en Christine de Pisan. De Egyptische pyramides bewonderen of naar een Mondriaan kijken. Dat is de tijd, de geschiedenis. Dat is dus wat ik bedoel met een kruispunt in ruimte en tijd. Dat is een nieuwe situatie: die hebben wij voorheen niet gehad, dat is voor het eerst in de geschiedenis. In

het midden van dit gigantische aanbod uit heden en verleden, op dit kruispunt van de ruimte, van het wereldomvattende en de tijd van een tot ver in het verleden teruggrijpende cultuur, bevinden wij ons op dit moment. Maar de poëzie die er nu gemaakt wordt, weerspiegelt die stilistische chaos, waar van mogelijkheden niet. Ik spits het nu toe op poëzie maar het zal duidelijk zijn dat dat ook geldt voor proza en ook voor alle andere vormen van kunst zoals de beeldende kunst en de fotografie en dat het ook geldt voor maatschappelijke dingen. De poëzie die er nu gemaakt wordt, althans de poëzie die we via kranten en tijdschriften en via de officiële festivals voorgeschoteld krijgen is een poëzie van mannen en die is, nog vroeg twintigste eeuws overzichtelijk. Het is een poëzie waarin men al jaren zijn abstracte achttertuintje aanharkt zonder te weten waar de bladeren en de stenen die daarin liggen vandaan komen. Sterker: men wil dit ook niet weten want dat vindt men oninteressant. Het is een poëzie van pastoors en dominees met geitbare sokken aan (veel komen ook uit het zuiden moet ik tot mijn spijt zeggen; alle recensenten van poëzie uit de Volkskrant komen uit het zuiden). Sokken die men met Kerstmis en Sinterklaas bij elkaar volstopt met door de o-

verheid ter beschikking gesteld geld. Ik weet niet of u onlangs in Vrij Nederland die discussie hebt gevolgd, waar het geld van het fonds voor de letteren heengaat. Allemaal naar mannen! Zodat men het volgende jaar weer rustig door kan gaan met het aanharken en aanharken en het ervoor zorgen dat niemand anders de tuinen betreedt of dat de tuinen de wereld worden. Terwijl we in een tijd leven waarin de mogelijkheden tot andere stijlen en opvattingen van kunst tot haast in het oneindige zijn vergroot, hebben wij in Nederland een poëzie die krampachtiger dan ooit probeert de status quo te handhaven. Ik verklaar deze krampachtigheid uit de angst om het nieuwe toe te laten, uit de angst om er door onder de voet gelopen te worden, uit de angst dat men zijn vertrouwde en vooral comfortabele positie los zal moeten laten, uit de angst om toe te geven dat er een andere manier vandenken en schrijven nodig zijn om de huidige wereld in de poëzie en in andere kunstvormen gestalte te geven. Mijns inziens is de tijd van het gespecialiseerde denken, het toegespitste denken, het mannelijke denken, voorbij. Mijns inziens is de tijd angebroken voor het omvattende, het samenvattende, het synthetiserende, het vrouwelijke denken. Het mannelijke denken heeft geleid tot specialisaties die zover ontwikkeld zijn, dat men het contact met de oorsprong van die specialisaties verloren is, laat staan dat er sprake is van contact tussen de verschillende disciplines onderling. Dus ik hoop dat het jullie duidelijk is wat ik wil zeggen: sinds de oorlog zijn er

gigantische ontdekkingen gedaan en die zitten allemaal verborgen in die verschillende specialisaties, terwijl de grootste vondsten gedaan zouden kunnen worden wanneer je de ontdekkingen van de ene zou kunnen toepassen op b.v. de andere. Dat is dus wat ik bedoel met het gespecialiseerde denken en daarom denk ik dat het vrouwelijke denken, wat globaler, samenvattender is, daarvoor een oplossing zou kunnen zijn. Maar de meerwaarde van dit alles ligt in de som, in de gezamenlijkheid die meer is dan de aparte delen. Wat we meer kunnen doen met al die ver uit elkaar gespatte resultaten en ideeën, van ver gespecialiseerde disciplines en van onderling verschillende stijlen en culturen, ligt besloten in het onderzoek naar hun samenhang. Het gaat

om de kruisbestuiving van de disciplines, om het zoeken naar een nieuwe eenheid. En het vermogen om de dingen nog als een eenheid te kunnen voelen, berust op dit moment meer bij vrouwen dan bij mannen. Om hier een enkel symptoom van aan te geven: in haar lezing tijdens het eerste dichtersessenfestival vorig jaar, toonde Maaike Meijer, wetenschappelijk medewerkster van de Universiteit van Utrecht over literatuur, aan dat het verschil in de erotische poëzie van vrouwen en die van mannen bestaat uit het feit dat bij de vrouwen de seksualiteit nog als een eenheid functioneert. Lichaam en ziel, laag en hoog zijn er niet in gescheiden. In de mannelijke poëzie figureert de inmiddels schuldbeladen seksualiteit als een dichotomie. Dit is natuurlijk maar een enkel voorbeeld maar als we enigszins freudiaans denken, en enigszins freudiaans denken mag, dan is het voorbeeld van de seksualiteit natuurlijk wel wezenlijk omdat het staat voor alle andere vormen van beleving. Ik herhaal dus nog eens: de tijd van het toegespitste, het mannelijke denken het piekdenken is mijns inziens voorbij. Die van het omvattende, het vrouwelijke denken is aangebroken. Maar er is nog een andere reden waarom vrouwen, mijns inziens de aangewezen personen zijn om deze nieuwe en machtige warwinkel van stijlen en ideeën te hanteren, om deze chaotische en gecompliceerde werkelijkheid te beschrijven. En dat is hun gebrek aan traditie. Het vrouwelijke schrijven heeft nog geen vaste vorm. Naar aanleiding van 'de dichtersessen I' waar tweeëndertig noord en zuidnederlandse dichtersessen aan het woord kwamen plus nog een aantal op het vrije podium, viel te constateren dat hun onderlinge verschillen hun eenheid verre overtroffen. Het schrijven van vrouwen kan

blijkbaar nog elke vorm of afwezigheid daarvan aannemen en juist dit is één van de bevrijdende verschillen met het mannelijke poëtische schrijven van dit moment, dat haast alleen nog maar uit vorm bestaat.

Ik heb hiermee twee algemene kenmerken van het schrijven van vrouwen aangegeven, die vrouwen mijns inziens bij uitstek geschikt maken voor het creëren van een nieuwe poëzie en nieuwe kunst in het verlengde daarvan. En dan bedoel ik niet 'nieuw' in de zin van 'modieus', omdat het wel weer eens tijd is voor verandering, maar 'nieuw' in de zin van adequaat, nodig, noodzakelijk en waar een veranderde wereld op zit te wachten. Ik herhaal ze nog eens een keer:

1. het vermogen tot samenvattend denken, het vermogen om de dingen nog in hun verband, hun eenheid te zien.
2. hun gebrek aan traditie en daarmee aan vaste vorm.

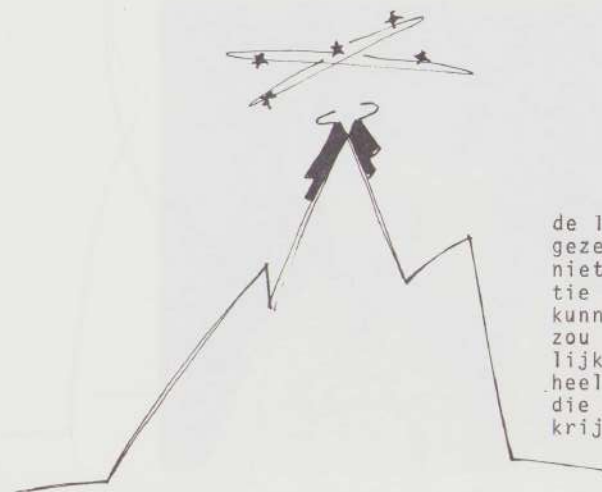
Ik wil nog even terugkomen op die traditie: vrouwen hebben als vrouw en daarmee bedoel ik als vrouw die haar vrouwelijkheid als iets positiefservaart in de literatuur geen traditie. Wilden zij in de literatuur meetellen dan moesten zij zichzelf of als man zien of erkennen dat vrouwelijkheid iets minderwaardigs was. Bedenk dus dat veel van de weinige vrouwen die dit overleefd hebben en die wij als schrijfster, als voorgangsters hebben dat op die gronden hebben moeten zien te halen doordat ze zich aanpasten aan de optiek, de normen van mannen. Houdt ze dus wel in ere, de Marguerite Yourcenar's en de Hella Haasse's, maar neem ze nooit tot voorbeeld. Het is namelijk in onze eigenheid,

dat onze authenticiteit en onze mogelijkheden voor de toekomst liggen. Een waarlijk vernieuwend meesterwerk kan alleen geschreven worden als men haar eigen wereld vanuit haarzelf beschrijft, als men probeert een beeld van haar tijd te geven via haar eigen tijd en haar eigen persoon. Pas dan kan zij een Proust of een Joyce worden. Zij immers hebben hun eigen tijd beschreven op een heel directe wijze, haast via hun eigen persoon. En daarom zijn het vernieuwende meesterwerken geworden. Volgens mij kan de historische roman - het genre dat zowel M. Yourcenar als H. Haasse beoefent - nooit een wezenlijk vernieuwend meesterwerk zijn. Dat is een opvatting die ik heb.

Net zo min als een historische roman per definitie ooit vernieuwend kan zijn, kan een werk of het nu proza of poëzie is dat zijn van een vrouw die de wereld door mannenogen bekijkt. Maar het proza dat zoveel maatschappelijker is, loopt

dat gevaar veel meer dan de poëzie, die meest directe en meest onmaatschappelijke van de kunsten, die stem van het meest innerlijke zelf.

Een revolutionair moment is volgens mij pas dan bereikt als een man een boek of een gedicht van een vrouw over de wereld van vrouwen of over de wereld van vrouwen leest en zegt: "Daarin kan ik mij herkennen, daarmee kan ik mij identificeren". Een nog revolutionairder moment is bereikt als een man gaat schrijven als een vrouw, maar dat moment ligt nog veel verder weg en daar hebben wij nu ook niet mee te maken. Overigens, in het verlengde hiervan wil ik ook wel zeggen dat toen wij de Anna Bijns-prijs instelden, die dus is voor de 'vrouwelijke stem' in

de literatuur, wij ook expres gezegd hebben: "Dat betekent niet dat die prijs per definitie alleen naar vrouwen zou kunnen gaan. Als er een man zou zijn die op een vrouwelijke manier schrijft en dat heel goed doet dan kan hij die prijs in principe ook krijgen".

Het is exact op dat punt dat men ons het meest heeft kwalijk genomen. Kijk, als wij alleen een prijs hadden uitgelooft voor vrouwen, dan dachten ze natuurlijk: "Die vrouwen in dat hoekje, dat is mooi, daar verzorgen zij zichzelf, daar hebben wij verder geen omkijken naar". Maar dat wij de arrogantie hadden om te zeggen dat een man eventueel zo goed zou zijn als een vrouw, die prijs ook zou kunnen krijgen, daar is men breeduit overheen gevallen. Behalve het feit dat wij volgens mij het beste in staat zijn om vanuit onze optiek de huidige wereld gestalte te geven in kunst, stelt een en ander ons ook nog voor de opgave om de hele grote literatuur die al bestaat, opnieuw te schrijven. Want toen ik een paar jaar geleden opnieuw het symposium van Plato wilde gaan lezen toen dacht ik: "Dat boek gaat niet over mij, dat gaat alleen over mannen en wat heb ik ermee te maken". Daarover heb ik een gedicht geschreven (uit mijn binnenkort verschijnende bundel 'De wildernis der verbindingen') dat ik tot slot wil voorlezen:

*Wie kan Plato's Symposium nog
Lezen, waar vrouwen voor het gesprek
Worden weggestuurd en als hoogste
Liefde die tussen mannen wordt
Aangeprezen? Welke vrouw met
Zelfrespect? Alles moet opnieuw
Geschreven! Mijn vriend, die zijn
Manchetten met paperclipsen knoopt
Het liefst die van zijn rok, hem wees
Ik erop dat de hoogst georganiseerde*

*Samenlevingen van dieren de
Gefeminiseerde zijn en hij
Schrok. Maar ons discours - over de
Wrok - was luchtig en geleerd en wij
Dineerden. Spoedig zag men ons op
De dansvloer, in een foxtrot, hij
Volgde en ik leidde. O het was
Een plezier, alles moest op zijn
Kop en ook zo blijven, daar
Stonden wij inmiddels op.*

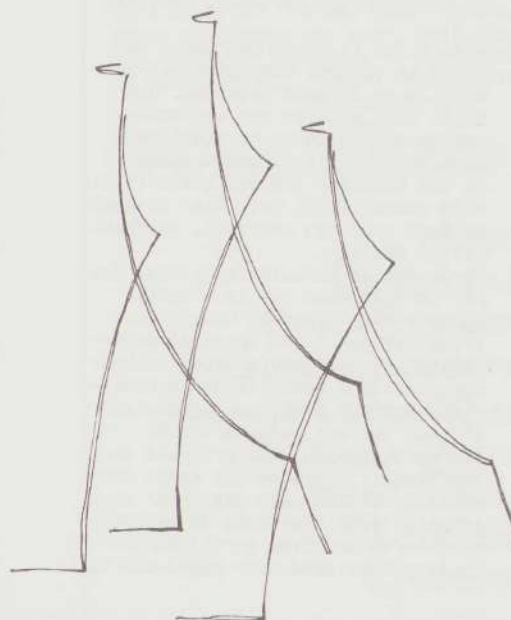
Dit gedicht komt uit de omstreeks deze tijd verschijnende bundel 'Wildernis der verbindingen'. Andere dichtbundels van Elly de Waard zijn: Afstand (1978), Luwte (1979), Furie (1981) en Strofen (1983).

wie was Anna Bijns?

Anna Bijns wordt in 1493 in Antwerpen geboren als oudste kind van de kousenmaker Jan Bijns en Lijsbeth sVoochs. Er volgen nog een dochter, Margriete in 1495 en een zoon Marten in 1497.

In 1516 sterft Jan Bijns en in datzelfde jaar eist Margriete haar erfdel op als bruidschat, omdat ze gaat trouwen. Dat betekent dat de 'winkel' en 'winkelvoorraad' verkocht moeten worden en van het resterende geld wordt een nieuw huisje gekocht, waarin Marten een school sticht, waarschijnlijk bijgestaan door Anna die tevens het huishouden en hun beider moeder verzorgt. Naast deze beslommeringen begint Anna te dichten. Ze heeft grote bewondering voor de retoriek maar is nooit lid geworden van een van de drie rederijdersgilden in Antwerpen omdat ze de liederlijke, brallerige levenswijze der gildeleden afwijst.

Rond 1517 begint ze haar strijdfreinen te schrijven maar ze had voor die tijd waarschijnlijk ook al godsdienstige en liefdesgedichten op

haar naam staan.

1517 Was ook het jaar waarin Luther zijn 95 stellingen aan de poort van de slotkerk van Wittenberg nagelt, het Nieuwe Testament in volkstaal overzet en de Kerk van Rome, de aflaathandel en het zedelijk verval van de 'geestelijke herders' aanvalt. In de stad Antwerpen worden nieuwe wetten uitgevaardigd om het immorele gedrag van priesters aan banden te leggen. De 'kettters' die zich afzetten tegen een kerk die dit immorele gedrag toestaat, worden streng vervolgd.

Anna is een fel tegenstandster van de Lutheranen maar ook niet blind voor de fouten van de roomsen; ook zij blijven niet gespaard voor haar onmalse kritiek.

In 1528 verschijnt een bundel van haar meest scherpe anti-Lutherrefreinen. Deze heeft grote indruk gemaakt wordt vertaald in het Latijn en in heel West-Europa verspreid. In Zuid-Frankrijk wordt ze beschouwd als één van de drie grote vrouwen van die tijd.

Twee jaar later, in 1530, sterft haar moeder. De zorg voor de huishouding

komt nu helemaal op haar neer en naast het werk dat ze voor de school doet, rest haar nog maar weinig tijd om te dichten.

Als zes jaar later haar broer Marten in het huwelijk treedt, moet de dan 43-jarige Anna wijken voor diens vrouw. Ze schaft zich een huisje aan, waarin ze een schooltje sticht. Zeer moeilijke tijden breken dan voor haar aan. Om te kunnen onderwijzen moet ze lid zijn van het Ambrosiusgilde voor welk lidmaatschap ze een groot deel van haar al geringe inkomsten aan schoolgeld moet afstaan. Het leven in Antwerpen wordt duurder. Ze leidt een verlaten bestaan in de beslotenheid van haar huisje en heeft de grootste moeite het hoofd boven water te houden. Een strijd die haar volkomen in beslag neemt en haar geen respijt gunt.

Weinig poëzie in deze jaren. In 1541 verschijnt een tweede druk van haar eerste bundel en in die tijd neemt Anna de pen weer ter hand; scherp en polemisch gaat ze de Lutheranen hernieuwd te lijf. Dezen, de afvallige priesters en burgers worden op de meest wrede en gruwelijke wijze gestraft. Toch is dit voor Anna niet meer dan verdiende gerechtigheid. Ze blijft uitvaren tegen hun ideeën.

In 1548 verschijnt naast een derde druk van haar eerste bundel een eerste druk van een tweede bundel refreinen. Ook hiervoor veel lof. Ze wordt de Brabantse Sappho genoemd en geestelijke nachtegaal. Ondanks het feit dat Luther twee jaar daarvoor gestorven is blijft ze in hem de ketterse leer aanvallen. In 1564 verschijnen nieuwe drukken van haar twee bundels.

Een periode van somberheid breekt aan. Het aantal leerlingen neemt af, de kettters winnen gaandeweg meer terrein en haar strijd lijkt hopeloos.

In 1566 treden driehonderd edelen voor de regentes Margaretha van Parma om een einde van de inquisitie af te smeken en algehele godsdienstvrijheid. Zij noemt hen een stelletje

bedelaars, waarop deze edelen het oorspronkelijke franse scheldwoord 'geuzen' als naam aannemen en de beeldenstorm neemt een aanvang. Prins Willem van Oranje kondigt in naam van de koning het einde van de inquisitie en het begin van godsdienstvrijheid aan, wat alleen tot gevolg heeft dat de tegenstellingen verscherpen en de conflicten toenemen.

In 1567 verschijnt een derde bundel refreinen, uitgegeven met behulp van de minderbroeder pater Pippinck, een gewezen afvallige.

Als in 1568 Alva ten tonele verschijnt en de bloedraad instelt beginnen koppen te vallen en notabelen en handelslieden verlaten ijlings de stad. Dit betekent het einde van de glorie van Antwerpen. Anna Bijns legt de pen neer. In 1573 sluit ze haar school en verkoopt haar huis onder de voorwaarde dat ze er tegen een bepaalde som mag blijven wonen, verzorgd en degelijk begraven zal worden als ze het leven laat.

Twee jaar later op 10 april sterft ze en wordt ondanks de overeenkomst op povere wijze ter aarde besteld.

Anna Bijns is nooit getrouwd. Wel heeft ze volgens haar biograaf bemind, maar ze werd bedrogen. Dat heeft haar er niet van weerhouden vurige minnedichten te schrijven. Ze had makkelijk kunnen trouwen of in het klooster treden, zoals in die tijd gebruikelijk was. Maar ze heeft gekozen voor een moeizaam, onafhankelijk bestaan.

Ze leefde in turbulente tijden. Overal om haar heen zag ze zedelijk verval. Huwelijken en huwelijkse trouw stelden niets voor; de dagelijkse werkelijkheid bleek in haar ogen moordend voor liefde en romantiek. Ontrouw alom; beklagenswaardig het lot der gehuwde vrouw! Ze heeft gekozen voor vrijheid en onafhankelijkheid en die keuze duur betaald. En toch was haar onafhankelijkheid ondanks de eenzaamheid en de moeizame strijd om het bestaan beduidend meer waard dan het

lot van de gehuwde vrouw die, omringd door jammerende kinderen en een ontrouwe echtgenoot haar leven in dienstbaarheid slijft. Ook in haar geschriften is ze herhaaldelijk uitgevaren tegen het huwelijksleven.

Turbulent ook waren de tijden vanwege de veranderingen. De boekdrukkunst was uitgevonden, wat boeken sneller reproduceerbaar maakte, goedkoper en beter bereikbaar voor het volk.

De renaissance brak aan; het was gedaan met de anonieme middeleeuwse volkskunst; de tijd werd rijp voor individuen om naar voren te treden. Anna Bijns was zo'n individu. Ze heeft nooit een stuiver verdiend aan haar poëzie en ondanks het feit

dat ze zeer fel werd aangevallen, heeft ze niet geaarzeld om op te staan en haar stem te laten horen. Onophoudelijk klaagde ze aan, bespote of riep ter verantwoording wie er in haar ogen niet deugde.

De inhoud van dit stuk is geheel gebaseerd op het boekje 'Anna Bijns' van Elly de Waard, uitgegeven door de Anna Bijns Stichting, 1985, kosten f6,90.

Wie nog meer wil weten raadplege de biografie die dhr. Van den Branden aan haar wijdde: Anna Bijns, Haar leven, hare werken, haar tijd 1493 - 1575 (F. Jos van den Branden; Antwerpen, Drukkerij v. Resselier, 1911) of een vaderlandse geschiedenis boek.

Anita Joosten

VROUWENALFABET

De hiernaast afgedrukte kaart is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Vrouwenbelangen. In het kader van de feminisering van de cultuur wil Vrouwenbelangen de aandacht vestigen op ingewortelde gebruiken zoals het spellen van woorden waarbij bijna alleen gebruik gemaakt wordt van mannennamen.

Op 8 april j.l. is een gecalligrafeerd spellingsalfabet met vrouwen-namen aangeboden aan mevr. Smit-Kroes. Een kaart als hiernaast is afgedrukt (te gebruiken als briefkaart) is te bestellen bij: Bureau Vrouwenbelangen
Noordeinde 2-a
Leiden.

Kosten: f1,- per stuk, bij meerdere exemplaren korting.
Maak het geld over op gironummer 11.04.44 o.v.v. Alfabet.

Anna
BARBARA CLAUDIA
DORA EVELIEN FREDERIEK
GERDA HELEEN IRIS JANTJEN
KAATJE LYDIA MARIÏKE NELLIE OLGA
PATRICIA QUIRIEN RIA SARA
THEA URSULA VERONICA
WILLEMIEN XANTIPPE
YVONNE ZUS_{AG}

mededeling

workshop eroties schrijven

Eveneens op 7 juni j.l. heeft Josefien van Lieshout een schrijfworkshop begeleid rond het thema erotiek. 's Ochtends hebben de vrouwen die hieraan meededen een kort verhaal geschreven, een verhaal dat 's middags als inspiratiebron werd gebruikt bij het schrijven van een gedicht.

Als voorbeeld van wat voor mooie dingen vrouwen geschreven hebben hieronder het korte verhaal van Ciska en een gedicht van Francine en van Betsy.

Ik zie witte huizen met rode luikjes en tuintjes met kleurige roze blauwe paarse bloemen met groen. Een smal straatje waar de zon het wit van de huisjes helder geel laat schitteren. Ik ruik het asfalt vermengd met de bloemen- en plantengeur en hoor enkele mussen kwetteren en ruzien.

Er is geen stoep, alleen een oud wegdek van klinkerstenen waar veel gaten mij voorzichtig laten lopen. Dus ik kijk op naar de huizen en neer naar de grond. Ik kijk af en toe stiekem de raampjes binnen en geniet van het geniepig binnenglu- ren in privacy van anderen. Een dikke rode poes kijkt me beledigd aan en ik voel me betrappt. Ik zie aan de kinkerant een klein steegje en nieuwsgierig loop ik het beschadwd donker in om dan plots door de felle zon even verblind in een klein plantsoentje te staan.

Ik kijk rond en in dit groen decor ontwaar ik een rode jas met zwarte benen eronder uitstekend. Ik zie een achterhoofd met halflange zwarte lokken die chaotisch - of tegenwoordig heet dit nonchalant geloof ik - tot op de schouders vallen. Ik kijk en voel het rood zich in mijn ogen dringen om in mijn buik een koprol te ma- ken, nee - een salto-mortale. Ik kan mijn ogen niet dwingen zich los te maken maar tegelijkertijd ben ik doodsbenauwd dat de rug zich zal omdraaien en mij dan ziet staan. Ik weet niet of ik daar het meeste angst voor heb of om de eventuele teleurstelling als de zo sensueel rode rug geen mooie buik blijkt te hebben.

Ik houd dit moment dus zo stevig mogelijk vast en kijk en kijk en kijk, en voel dan plots de begeerte om te weten te komen wie dit is. Nee, als ik eerlijk ben interesseert me dat nu niet. Ik heb behoefte om deze rug even te mogen aanraken en onder de warrige lokken een zoen in de nek te drukken terwijl ik met mijn buik tegen de rug geleund mijn armen om het lichaam strengel.

Terwijl ik dit denk voel ik de volgende kolk in mijn buik en bezeten van de rug zin ik op een manier om aan deze behoefte te kunnen voldoen. Ik merk dat ik snel- ler adem, mijn mond hangt wat open en mijn hart klopt mij tegen de borst.

Ik loop er op af en zonder dat ik weet wat ik doe duw ik hem een briefje (met mijn naam en adres erop) in zijn hand en loop gewoon door zonder om te kijken. Mijn benen lijken wel van gummi maar ik loop kaarsrecht door alsof ik niet zou weten wat er voor betachelijks aan deze manier van contactzoeken te vinden is. Eenmaal uit zijn zicht duik ik in de struiken om nu eens zijn voorkant te kunnen zien: het gezicht met de - verbaasde reactie natuurlijk. Ik steek mijn hoofd be- hoedzaam boven de struiken en voel de blaadjes langs mijn blote armen kriebelen, ik kijk het parkje in en zie tot mijn grote ontsteltenis dat hij verdoenen is. Weg!!! Ik voel me misselijk worden en mijn gummibenen begeven het. Ik ga even op de grond zitten en probeer na te denken. Ik voel me ellendig en steun mijn be- zweet hoofd in mijn handen. Ik weet het niet, voel me leeg en loop dan terug naar de plaats van de misdaad. Ik kijk verslagen naar de grond alsof hij daarin ver- doenen zou zijn en zie iets glinsteren in het gras. Ik duw de bedauwde sprietjes aan de kant en pak het koel zilveren metaal in mijn warme handen. Een sleutel! Er hangt een label aan en koortsachtig zoek ik de naam van mijn ruggegraatheld! Er staat het volgende zakelijk geschreven: B. Terpstra

Zeeuwhoefje 4a bovenste bel
Veendre.

Ik kijk en herinner me dat het straatje met de liefstellige huisjes zo heet. Ik houd de sleutel krampachtig vast en terwijl ik door het steegje dat straatje weer oploop, betrap ik me op allerlei fantasien die door mijn hoofd spelen. Ik voel me

als een kind op weg naar de ijskraam met een kwartje. Ik loop nu anders door het straatje dan voorheen. Ik zie geen lieve huisjes meer, alleen nog huisnummers en dan sta ik voor nummer 4a.

Bovenste bel. Zou ik of maar niet? Impulsief duw ik op de bel. Driemaal heel hard alsof ik een zeer goede bekende dan wel een deurwaarder ben. Ik hoor een zoemge- luid en de deur springt uit het slot. Ik duw voorzichtig tegen de deur en kom in de hal, waar ik geen hand voor de ogen zie doordat ik te snel van licht verwissel. Als mijn ogen wat aan het donker gewend zijn ontwaar ik vaag een trapleuning en grijp me daaraan vast als was het mijn laatste strohalm! Ik loop de krakende tre- den omhoog en in mijn hoofd zit niets.

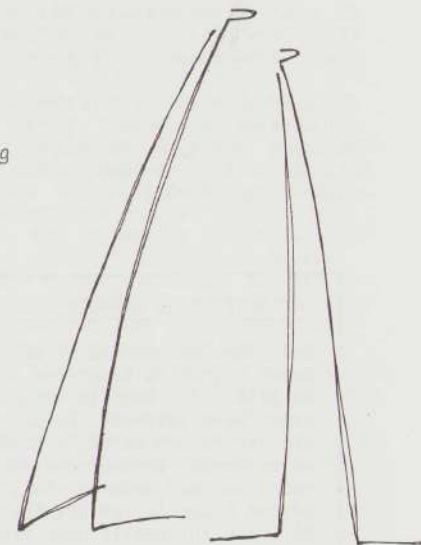
Ik word naar boven getrokken als een willoos dier en onderga het. Dan trap ik op iets beweegbaars en voel mijn voet van de trap glijden. Bonk! Au, mijn knie en ik zoek het schuldige object dat twee treden lager ligt. Het is een vrouwenschoen! Ik krijg de schrik van mijn leven en zit verslagen met het rood- leren hooggehakte pumpje in mijn handen! Hier had ik niet op gerekend.

Ik voel me eenzaam en vergeet de omgeving waar ik zit. Totdat een heldere stem roept: "Bert, ben jij dat? Je hebt toch een sleutel!!!"

Ik ren de trap af zonder antwoord te geven, bedenk dat ik de sleutel moet terug geven, leg deze in de schoen en zet haar op de onderste tree en ren naar buiten! Een kwartier later zit ik moe uit te puffen en kan weer erop lachen. Ik ben al- weer een ervaring rijker en illusie armer en weet hoe moe Sinterklaas zich voelt als hij de schoenen heeft gevuld!

Ciska

drinkend vallend in de tomeloze
diepte van jou ogen
verloren vloeit begrenzing weg
vuur ontvlamt
subtiel raakt onze hete adem
leven aan
het levenssap stroomt, wild, onstuimig
kontrasterend met de eindeloze
zachtheid van onze aanraking
hou hand beroert teder het leven
dat ontkiemend vuur vat
passie drijft ons
gedreven verliezen wij ons beiden
diep en warm
hartstocht laait op
ik heb je lief
ik schreeuw 't bijna uit
maar woorden verliezen hun waarde
gevoel zindert
vraagt om tederheid
jou ogen liefste
jou handen liefste
gevoel kruipt uit mijn schoot
brandend van verlangen
vuur verbrandt de bast

Francine

De handen die de cirkel streelden
Met benen en armen uitbeelden
Waren langzaam opengegaan

De pijnlijke voeten die wilden
Een rug die soms niet wilde
Waren langzaam opengegaan

De ogen die schitterden en ontweken
De mond zweeg en was bezweken
Waren langzaam opengegaan

De borsten die namen en gaven
De buik en kont, veel vragen
Waren langzaam opengegaan

De haren die steeds groeiden
De felle kleuren die boeiden
Waren langzaam opengegaan

De delen vormden een lichaam
Geestelijke ontplooiing en voortbestaan
Waren langzaam opengegaan

De ziel werd opeens gewaar
Ook spiritualiteit was daar
Waren langzaam opengegaan

De mens en medemens afhankelijkheid
Alles beleven levert vitaliteit
Waren langzaam opengegaan

Ik hoop dat in de toekomst nog meer workshops
schrijven op stapel staan.
Ik vond het fijn te hebben meegedaan, weer
bewuster en vol beweging ben ik tevreden
naar huis gegaan.

Betsy

INTERNATIONAAL VROUWENFESTIVAL 19 - 25 AUGUSTUS

Een groep vrouwen is al een tijd bezig met de idee een stuk land te kopen ergens in Nederland en daar een soort 'vrouwenland' van te maken. Om geld bij elkaar te krijgen organiseren zij rond 20 augustus een groot benefietfeest. Ze hebben daarvoor nog vrouwen (groepen) nodig, die zin hebben om op te treden: muziek-, theater-, acrobatiegroepen en zovoorts. Vrouwen die workshops willen houden en haar kennis willen doorgeven aan anderen via stands of anderszins. Plus hulp bij het technische gedeelte van het feest: timmervrouwen, kookvrouwen etc. Bel voor informatie over Vrouwenland en/of het festival: 073 - 890197.

over erotiek: de venus van milo

is de titel van een boekje van Karin Spaink over erotiek. Daarin wil zij zowel een analyse als een ervaring van erotiek geven.

De analyse wordt bereikt door enerzijds de erotiek tegenover de pornografie te plaatsen en anderzijds door te pogen de bouwstenen waaruit de erotiek is opgebouwd op een rijtje te zetten.

Karin Spaink (o.a. bekend vanwege haar rol in de discussies rond de pornografie) draagt haar boek op aan die mensen die vrezen dat kritiek op de pornografie een einde zal maken aan spanning, erotiek en lust ofwel aan hen die vrezen dat de Venus van Milo erdoor in de betonmolen terecht zou kunnen komen. Een volgens haar onterechte angst. Het wezenlijke van erotiek, volgens Karin Spaink, is immers het onvoorspelbare, het ongrijpbare en het enige dat de erotiek werkelijk de doodsteek zou kunnen toebrengen is de situatie waarin we geen wensen meer hebben noch verlangens koesteren.

De kortste omschrijving van erotiek is: levenslust, je het leven toeëigenen. 'Activiteit is de voorwaarde voor erotiek,' zegt Karin Spaink ergens.

Anders ligt dat in het pornografische bedrijf waar de consument met behulp van gestandaardiseerde clichés aan zijn trekken komt zonder actief bij te dragen aan het proces van spanning en opwindings.

Omdat erotiek een onderstroom in zich draagt die ingaat tegen de vastgelegde patronen en gewoontes die het dagelijkse leven structureren valt erotiek ook niet te beregemen.

Dat is de reden dat Karin Spaink zich bij haar analyse beperkt tot het geven van een aantal bouwstenen, ingrediënten, waaruit de erotiek bestaat. Als belangrijkste bouwstenen noemt zij:

1. complexiteit veroorzaakt door onafheid of vervorming en leidend tot doorbreking van de conventies

(in b.v. kijken)

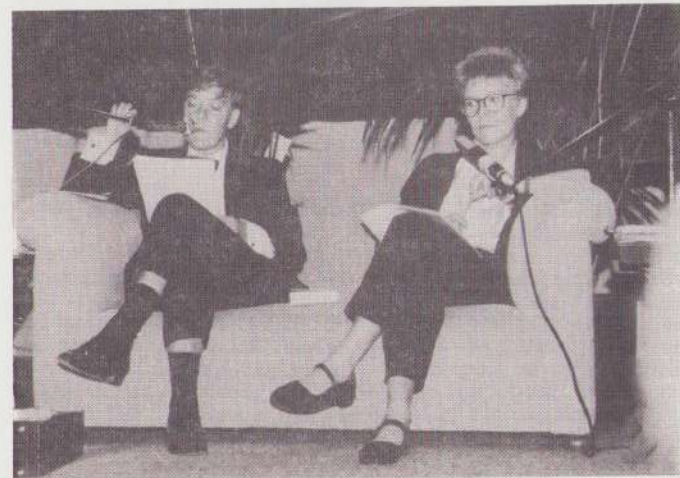
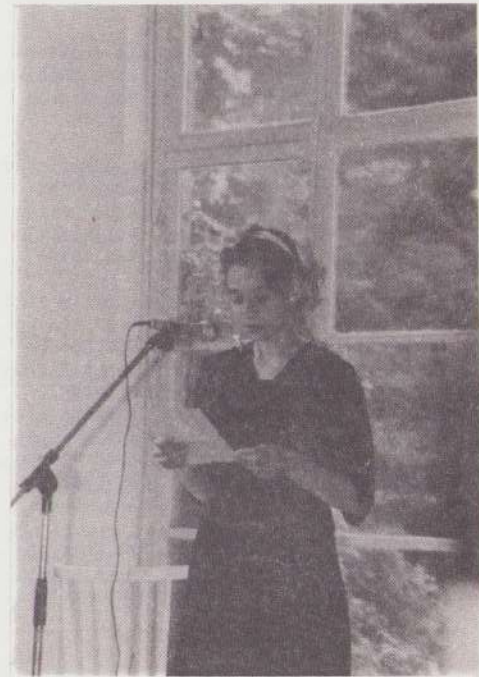
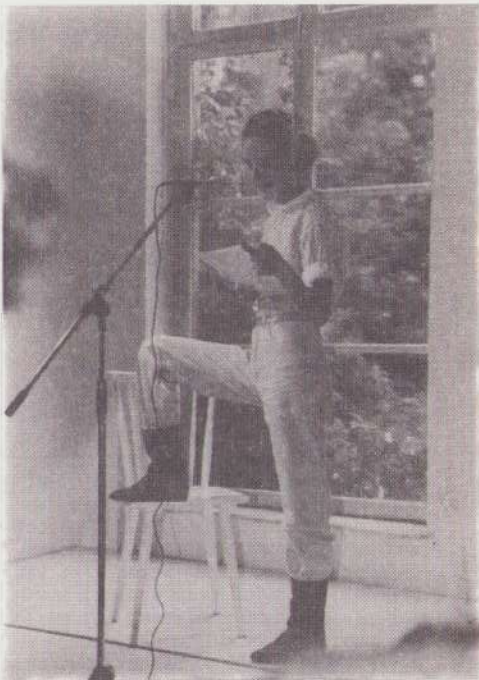
2. spanning opwekkende contrasten
3. tijd en ruimte: b.v. je ontdoen van tijd om zodoende ruimte te scheppen of de omgeving wegdenken om zodoende de tijd te laten stil staan
4. het detail dat verrassend afwijkt van het geheel en/of je popelend van verlangen maakt naar dat geheel
5. kracht en energie (in zowel lijfelijke als overdrachtelijke zin).

Dit vormt het analyserende deel van haar boek. Daar tussendoor mogen (kunnen) we ervaren wat erotiek zoal kan zijn. Hiervoor maakt Karin Spaink gebruik van allerlei citaten uit de literatuur, van foto's en verwijzingen naar de muziek.

Mede door deze illustraties ziet het boekje er heel mooi uit, echt een kadoboekje. En dat is het ook in meerdere opzichten. De erotiek wordt door Karin Spaink niet uitpuddend behandeld (zo is het ook niet bedoeld), het is een luchtig geschreven boekje met citaten die vaak voortreffelijk gekozen en toegelicht zijn.

Wanneer zij ergens zegt dat haar boek zou kunnen leiden tot zelfinzicht en een vergroting van het erotisch potentieel gaat zij ons dan ook te ver. Haar poging om subjectief ervaren met objectief analyseren te laten samengaan is maar ten dele gelukt. Het is in de theorievorming, de objectieve analyse dat het mis gaat, net vanwege de uiterst subjectieve aard van de erotiek. De erotische waarde die iemand aan een situatie of moment toekent zal hij/zij nooit bewust gaan onderbrengen of analyseren aan de hand van de door Karin Spaink aangereikte 'bouwstenen'. Het moment is daar om genoten te worden en naar believen later in dagdromen teruggeroepen te worden om mee te spelen en niet meer dan dat.

Anita
Monique

verhaal verhaal verhaal verhaal

'ALS ALBAST IS HAAR HUID,
EN KOEL ALS EEN BEEK STROOMT ZE DOOR MIJN ADEREN'

Daar komt Barbara met de thee. Ze draagt het blad gracieus voor zich uit, alsof ze een schat te presenteren heeft. Haar voeten gaan licht over het gras. Ze schenkt de thee in de glazen en vleit zich op het tuinbed. In haar bikini ziet ze eruit als een meisje van zestien. Ze haakt het bovenstukje los en gooit het achter zich in de bloemen. Ze trekt er zich niets van aan dat haar huid rimpelig en droog is. Ze is helemaal bruin, ze geniet van de zon. De jaren kwellen haar niet. 'Doe toch uit,' zegt ze tegen mij, 'lekker toch, niemand ziet je.' Ik laat zuinig de bandjes van mijn zonnejurk zakken en drapeer ze boven mijn borsten. Mijn rok rol ik op tot aan mijn slipje. Ik ben jonger dan Barbara, maar ik ben niet slank, integendeel! Bovendien hebben zwangerschappen hun sporen nagelaten; ik heb een buik als een geribbeld strand bij eb.

De huid van mijn armen en benen is nog fris, gaaf en glanzend en nu, prachtig gebruikt door de zon. Mijn handen zijn mooi, de vingers beweeglijk. Tussen mijn vingers, waar de zon niet heeft kunnen komen en aan de binnenkant van mijn handen is de huid rose, zoals bij donker gekleurde mensen. Mijn palmen zijn duidelijk gelijnd. Mijn handen gebaren mijn expressie. Mijn gezicht is fijn van vorm en nog vrij van rimpels, mijn haar is nog niet grijs.

'Bloot zijn, is vrij zijn,' zegt Barbara.

Voor haar wel, denk ik, voor mij niet.

Flarden van muziek komen uit een andere tuin overwaaien. Ik herken Mozart's fluitconcert en neurie de melodie mee.

De roman die ik lees boeit me niet. Het is een Flaubert. Al die nutteloze ellende van de vrouwelijke hoofdpersoon! Haar isolement en de afhankelijkheid in haar huwelijk, haar gespletenheid, haar hysterische ziekten, waar noch een duidelijke oorzaak, noch een therapie, noch begrip voor opgebracht kan worden. Haar verlangen en de escape in een overspelige liefde en haar smachtende afwachting! Uit dit boek krijg ik de indruk dat de vrouwen uit die tijd, die het zich konden permitteren nergens anders aan dachten dan aan de liefde, dat ze te dom waren om zelf zin aan hun leven te geven, of verantwoordelijk wilden zijn voor zichzelf en hun omgeving; door mannen gecreëerde preekheiligen!

Niets voor mij!

Als zelfstandige vrouw hou ik zelf de touwtjes in handen. Ik bepaal zelf wie ik bemint, voor wie ik soep kook, en wie ik uit mijn gezichtsveld verwijder.

O ja? word ik me bewust, doe jij dat?

Ik buig mijn hoofd en beken dat ik het zo zou willen maar dat de realiteit anders is.

Mijn leeftijd en mijn buik beletten mij gestalte te geven aan mijn verlangens op jonge vrouwen.

Waarom word ik ook altijd verliefd op jonge vrouwen en niet op Barbara bijvoorbeeld? Barbara ken ik al jaren, al een leven lang. Wij zijn door en door met elkaar vertrouwd, maar ik ben nooit verliefd op haar, ik verlang niet naar intimiteit met haar. Onze vriendschap, die meer is dan zusterschap, moet zo blijven. Wij zijn elkaar tot steun, wij kunnen elkaar niet missen, ze is me dierbaar. In onze relatie mogen de verwarrende elementen, die de liefde met zich meebrengt geen rol spelen. Barbara hoort wat de liefde betreft bij Jaap. Ik bij niemand.

verhaal verhaal

Ik drink de thee met kleine slokjes. Barbara is een theeexpert en theedrinken met haar heeft iets rituelen. Het is een ceremonie van welwillendheid. Met zorg heeft Barbara een keus gemaakt uit haar vele theesoorten. Gelet heeft ze op het uur van de dag en op de hitte van de zon. Ze dacht ook aan mijn smaak en voorkeur, en wat gezond is voor mijn lichaam. Niemand kan mij zo verwennen als Barbara. Alle facetten van mijn leven houdt ze in de gaten en ik krijg niets van haar dat niet goed voor me is. Een week bij Barbara vernieuwt mij als de huid van een slang. Straaljagers doorklieven de lucht, het geluid voelt aan als een scheur! Als het geraas verstomt, schalt uit de tuin waar ik zoeven Mozart nog hoorde, de stem van Nina Hagen, het knalt eruit! 'Het is Nina niet,' zegt Barbara, 'het is Anouk, ze zingt met de plaat mee.'

Ik ben verbaasd en luister met plezier naar die expressieve geluidsgolf. Voor Barbara is het tijd om naar de tandarts te gaan. Ze gaat naar binnenen en keert ruingerokt en frisgejakt bij mij terug, zwaaiend met haar autosleutels.

Ik ben alleen met Flaubert onder mijn tuinstoel en 'Nina' in mijn oren.

MEMORIE I

Ik sluit mijn ogen en gedenk buik en leeftijd.

Twee elementen die mij beletten nieuwe contacten te maken.

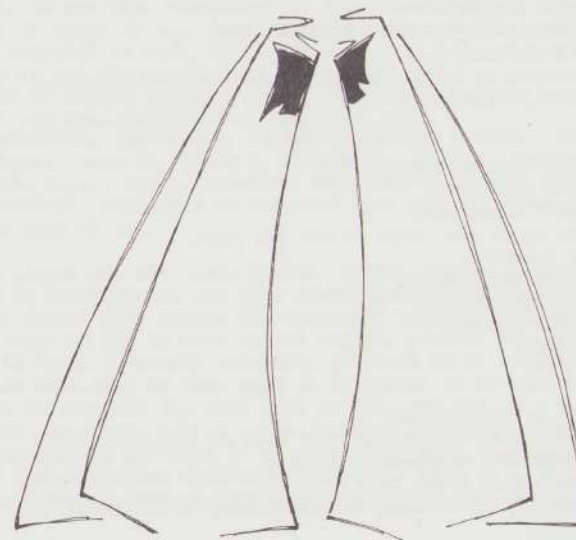
Ook twee gegevens die geen rol spelen op momenten dat contacten zich aandienen. De mensen die ik ontmoet kiezen voor mij, niet voor mijn buik, niet voor mijn leeftijd.

Waarom dan altijd deze frustratie's?

Is dat omdat de vrouwen die me iets doen zo jong en gaaf zijn?

Omdat ik zo bang ben voor het moment dat ik me bloot moet geven?

Zover laat ik het niet komen. Als de angst voor zo'n moment aan me begint te knagen, zoals een muskusrat aan een dijk, dan haak ik liefdevol edoch beslist af.

Een vriend zei onlangs, dat ik Freud overtref in mijn psychologische inzichten. Hij heeft gelijk, zij het, dat ik het onderbewuste niet uitgevonden heb, niet in woorden althans. Arrogant bekwaam ik me in het ontginnen van het onderbewuste van de aan mij toevertrouwde mensen. Maar een beschouwing over mijzelf mondt nog steeds uit in het niet aanvaren van mijn onvolmaaktheden. Ook arrogant!

Freud zou hier wel raad weten..

Dat kan zo niet blijven, mijmer ik. Als ik zo door ga ben ik straks een oude vrijster, die beddenspreien haakt voor paren die mijn jaloezie en spijt op zullen wekken.

Eja! Sylvia! zorg dat het leven je niet vroegtijdig buiten spel zet!
Plavei je vallei met de wanden van je hart, plant een rozaarium en verwacht een briljante maagd, en bewaak haar hymnen!

MEMORIE 2

BAS.

Bas was me lief.

Maar hij kon niet liefhebben die hij niet volgen kon.

Wij baarden kinderen als rozenperken en de tweedracht sloeg een bres in onze vesting.

Als ik bij Bas stil was blijven staan zou ik veranderd zijn in een steen.

Na hem lag ik als een occasion in de markt.

SONJA.

Wishful-thinking of Sonja!

Sonja mijn klaproosveld,

Sonja die zich voor mij opende als een oester voor de zon.

Sonja kon de wijn niet op het just laten,

laveloos gaf ze zich over aan de liefde.

Sonja, de duij, ze kwam uit verdronken landen,

ik heb haar niet opnieuw gekooid.

Met Sonja ontwierp ik een toekomst.

Als appelsienen hebben wij gestreden tegen de zon.

Sonja koos voor het Systeem.

En ik sloeg mijn zinnen op in de graanschuiv van mijn verlangens.

Ach Sonja! Oase in mijn leven..

HELLA

Tarmoyante Hella met haar nachtmurrie's.

Ze was nog geen mens geworden.

Ze worstelde met haar identiteit.

Ze dacht dat ze een appel was, maar ze was een peer.

Hella vol jeugdige overmoed!

Ze hulde zich in klokkende rokken

en kleurde haar lokkende lippen.

Hella, die me bloemen bracht.

Bijna had ik haar lief.

ROSEMARIE

Rosemarie bezong me in een loflied.

Ze wilde zich vleien in de weelde van mijn buik en borst.

Rosemarie, opgeklommen tot academische hoogte

plaatste mij als een abeel boven zich

en ze verwachtte van mij de muziek, de schittering en de koelte van

mijn zilverblad.

Rosemarie met haar woordenstroom

en haar labyrint vol verscholen talenten.

Rosemarie was jong en vurig, als het oog van een jakhals.

Ze schreide toen ik weigerde.

PIA

Mijn stille aanbieder heette Pia.

Haar dromerige blik hield me vast, zoals een haars haar licht.

Pia volgde me als een veulen,

haar hoofd schuin als een groene helling in een heuveland.

O Pia's bevallige lichaam! bedekt met blikvangers.

Prachtig schoeisel droeg ze, alsof ze er een wereld voor afreisde.

De vinger die ik naar Pia uitstreekte,

begerenswaardig en betoverend als ze was,

nam ze niet; ze nam mijn hele hand

en kustte haar en sloot haar op in de hare.

Toen liet ik ook haar los.

VONKY

Toen verscheen Vonky.

Triomfantelijk trapte ze de raderen van haar fiets;

de laurierkrans was voor haar.

Ze kreeg bloemen en een kus van een boy.

Haar bouquet viel

en ik, verzeild geraakt in het circuit,

vertrapte het.

Toen werd Vonky furieus!

De verzoening was zoet en vergde maanden.

Maar toen ze wilde freewheelen op mijn energie

joeg ik haar van de baan!

Buiten Sonja, ik was haar vluchtheuvel, haar haven, gaf ik deze vrouwen niet de kans te meren in mijn baai; vanwege het verschil jaren niet, en vanwege het verschil in buik. Sonja, de emoe, die mij vulde als een ei, brandde lang in mij als een levende vlam. Maar omdat ze gewend was uit een ander vat te tappen, verliet ze mij. Zij laat de hanen kraaien! Nu trekt ze als een honinabloem nimmer vlinders aan. gedenken, gedachten, geschonden, breidelen, breuk, verlies, eenzaam, Eens! verlangens, vergiet, memorie, Melpomene, frictie, obsessie, kudda, kolombijtjes, droom, schroom, onbeschreven vellen, portret, potroos, overtocht, tochtband en nog veel meer beelden komen in me op, losgestraald door de zon.

Ik wil plat liggen als een echte luilak, zomaar zonnen, zonder meer!

Ik trek aan de armleuningen van mijn stoel zoals ik dat Barbara heb zien doen en floep! daar schiet de rugleuning omlaag en ik, topzwaar, kantel met stoel en al. Ik hoor iemand lachen, gieren! Twee balkons verder zie ik haar. Ze zwaait met armen en benen en ze roept iets naar me. Ik versta haar niet en loop naar de tuingrens om dichterbij haar te komen. Ze is jong, ik zie veel haar en een rank lijf.

'Je lijkt wel weggelopen uit de strip 'Asterix en Obelix', ' roept ze luid. Ik weet niet of dat leuk is en loop terug naar mijn stoel.

Ik hoor het haakje van het tuinhekje. Gespannen kijk ik in die richting. En daar komt ze, met al haar krullen, in een rode sportbroek en

plannen van een optreden tijdens een voetbalwedstrijd. Dat is voor veel mensen heel belangrijk om dat te zien dus komen ze niet naar het optreden.

Je bent ook de manager van de groep. Is dat niet zwaar?
Nee, dat ben ik niet meer. Nu doet mijn moeder dat omdat het steeds drukker wordt met optredens. Aanvankelijk deed ik het graag zelf maar het werd teveel.

Zou je concessies doen in artistiek opzicht als je daardoor meer zou kunnen verdienen?
Nee, dat heb ik nog nooit gedaan en dat zal ik ook nooit doen. Op dit moment woon ik bij mijn ouders en hoef niet in mijn levensonderhoud te voorzien. Zogauw ik volgend jaar van het atheneum afkom, ga ik een baantje zoeken om geld te verdienen. Muziek maken moet een hobby blijven en als je er niet van hoeft te leven kun je er ook mee stoppen als je er geen zin meer in hebt.

Heb je hartewensen om ooit met een bepaalde groep of muzikant te spelen?
Die hartewens is in vervulling gegaan met het oprichten van deze

groep want dit heb ik altijd gewild. En andere muzikanten kom je wel eens tegen op een session en dan kun je er daar mee samenspelen.

Ben je wel eens zenuwachtig voor of tijdens optredens?
Soms een heel klein beetje. Maar over het algemeen niet, maar dat komt omdat ik van kleinsaf aan mee ben gegaan met optredens en in de loop van de tijd mee ben gaan spelen. Dus daar heb ik weinig last van.

In welke regelmaat repeteer je met Funky Stuff I en II?
Met Funky Stuff I in de huidige formatie heb ik eigenlijk maar een keer gerepeteerd en vanaf toen is het meteen gaan lopen waardoor we sindsdien alleen maar opgetreden hebben. Dus eigenlijk zijn de optredens onze repetities.

De groep bestaat uit vijf vrouwen en vijf mannen. Is dat bewust gekozen of toeval?
Nee, dat is toeval. Het achtergrondkoor, bestaande uit drie vrouwen is in deze soort muziek typisch vrouwenwerk en de percussioniste, die er vanavond niet is, en ik zijn de andere. Maar dat is niet bewust gedaan. Na het interview was het nog rustig in de zaal waar een oorverdovende disco draaide voor amper vijftien mensen. Maar dat kon de nieuwsgierigheid naar het komende optreden niet wegnemen. Rond tien uur liep de zaal stilletjes aan vol en om kwart over tien gingen de spots aan. Funky Stuff I trad voor het voetlicht en zoals Argentinië die tropische zomeravond terecht de finale won van het wereldkampioenschap voetbal, zo won Funky Stuff welverdiend het publiek voor zich in Roggel op zondagavond 29 juni j.l.. Voor de pauze werd het me snel duidelijk dat de wortels van de funk in de soulmuziek zitten. Het leuke van soulmuziek is dat die je uitnodigt tot activiteit, je kunt meeklappen, zingen of swingen en bij de langzame nummers sensueel schuifelen en als je daar allemaal geen zin in hebt, gebeurt er bij Funky Stuff genoeg om naar te kijken. De jingle "Going back in the time of the sound of the nation it's a flash back back back,"

flitste af en toe door m'n hoofd en dan zag ik de rijen mensen op de dansvloer voor me die dansten op de muziek van Swinging Soul Machine twintig jaar geleden.

De arrangementen van Funky Stuff zijn pittig en ritmisch ijzersterk. Er zit vaart in, de show en de zanger Franklin gaat sympathiek met de bandleden om door ze af en toe naar voren te halen en ze voor te stellen aan het publiek.

De solo's van de saxofoniste en van de gitarist dwingen al voor de pauze respect af en blijven dat tot het einde van de show doen.

Na de pauze begonnen de drummer en de percussionist met een swingende salsa-achtige solo wat een prima warming-up was voor het nummer 'Play that funky music' een nummer van R. Parrisi en in 1976 gelanceerd door Wild Cherry. De bewerking van Funky Stuff is beter dan het origineel en dat is al goed. Als je mensen zou willen vertellen wat funk muziek is dan zou je dat uitstekend kunnen illustreren met dat nummer. Tijdens de uitvoering ervan kwam niet alleen de zaal op gang maar ook de bassist die met z'n ratelende, ritmische, funky bas de pan uit swingde. Een funker in hart en nieren!

Zoals gezegd kreeg het publiek de smaak te pakken en Franklin, als een ervaren entertainer, stimuleerde hen mee te zingen, klappen of swingen. Zijn stem is trouwens pure vernemenij voor de oren der liefhebbers van een ruige maar toch sensuele soulstem.

De toetsenman had zich als een lady-killer strategisch opgesteld achter de drie achtergrondzangeressen die professioneel hun vocale prestaties leverden en al doende het kijkspel completeerden.

Kortom, funkmuziek is volgroeide soulmuziek. De originele sound die Funky Stuff I laat horen maakt de funkmuziek feestelijk. Het enthousiasme waarmee het gebracht wordt maakt het tot een aangenaam kijkspel. Een aspect wat me bekoort is dat de nummers lekker lang duren. De saamhorigheid in de groep en de overtuiging waarmee ze samen hard werken om er een geslaagde avond van te maken komt goed over bij het publiek. De inzet van de band wordt beloond met een aanhoudend applaus na afloop van de show die twee uur en een kwartier heeft geduurd. De band geeft nog een toegift en dan is het echt afgelopen. Candy Dulfer zal in de toekomst nog veel van zich laten horen. Het zal zéér de moeite waard zijn haar te blijven volgen in haar artistieke ontwikkeling. Ze streeft naar een totaalgebeuren, waarin muziek, zang maar vooral ook show een belangrijke plaats innemen. En mijn intuïtie zegt mij dat we van haar nog heavy funky stuntwerk kunnen verwachten! Funky Stuff "brings you high in the sky with the blues in your shoes" een avondje naar deze funkband luisteren is net als met die boter.... da's gewoon lekker!

Ceciel van Doren

WANDELEN

Op de St.-Pietersberg zijn verschillende wandelroutes. Deze staan aangegeven als je boven op de St.-Pietersberg bent. De Observanteroute is een mooie route om te lopen, te genieten van de rust en stilte, de natuur en je kunt uitkijken over het plaatsje Kanne. Je kunt Kanne inlopen om een terrasje te pikken of zomaar om te genieten van de rust die daar heerst in het kleine gemoedelijke dorpje. Kortom, veel wandelplezier.

vakantietip

INTERSLAAP BèVé

Interslaap BèVé is een logeeregeling voor en door vrouwen in heel Nederland en België. Wanneer je je hiervoor opgeeft, ontvang je een lijst met logeeradresses. Je eigen naam komt ook op die lijst. Dat betekent dat je iemand kunt opbellen voor een slaapplek maar ook dat je met dezelfde vraag opgebeld kunt worden. Je kunt je opgeven door f5,- te gireren op nr. 24.95.023 t.n.v. H. Maas Geesteranus, Domplein 11-bis in Utrecht.

Zalm na de gemeenteraadsverkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen zijn al weer een tijdje voorbij, zodat we nu iets rustiger kunnen terugkijken op deze voor veel mensen toch tegenvallen verkiezingen.

De uitslag was een duidelijke tegenvaller voor Zalm, maar het aantal stemmen, 2289 is absoluut meer dan P.P.R. en C.P.N. vier jaar geleden samen. Opvallend was de grote spreiding in voorkeursstemmen. 43% Op de lijsttrekker Gerard Peters, 22% op José Boere, 83% op de kopgroep. De in totaliteit uitgebrachte stemmen op vrouwen was 40%. Een zeer goede zaak dus, was het niet dat Zalm helaas maar één zetel heeft de komende vier jaar. Eén zetel was niet wat we verwachtten, maar we gaan door.

Hoe gaan we dit aanpakken, de komende vier jaar:

Onder andere door de steunfractie, waarvan inmiddels zes mensen in raadscommissies zitting hebben:

- Algemene Zaken: Gerard Peters
- Sociale Zaken, Welzijn, Volksgezondheid: Hans Trouw
- Verkeer, Milieu en Grondzaken: Walter Swinnen
- Onderwijs, Cultuur en Emancipatie: José Boere
- Personeel, Publieke Werken, Bedrijven en Sport: Kik Snoek
- Financiën, Economische Zaken en Werkgelegenheid: Gerard Peters
- Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening: Maya de Bruin.

In de gemeenteraad maar één zetel hebben maar toch invloed uitoefenen door middel van deze zes mensen van Zalm in de commissies. Ook op deze manier kunnen we ons laten gelden en onze stekels voelbaar maken.

Het tweede belangrijke punt is het op poten zetten van een goed plat-

form. Twee fractieleden hebben de taak op zich genomen om hierin het voortouw te nemen. Dit zijn Tiny Rieken en Huup Peters.

Wat het vrouwenissue betreft zijn er al een aantal punten zo goed als zeker. De gemeente heeft in haar plan '86-'90 toegezegd prioriteit te leggen o.a. bij vrouwen. Er komt een ontwikkelingsprogramma om vrouwen in het werkgelegenheidsbeleid en personeelsbeleid van de gemeente beter aan bod te laten komen.

Om het emancipatieproces te versnellen zal de gemeente ook eigen geld (naast de subsidie van het rijk) ter beschikking stellen. Bovendien op korte termijn, inzicht in de behoefte aan kinderopvang, zodat de huidige voorzieningen opnieuw bekeken worden en eventueel extra geld ter beschikking gesteld wordt. In combinatie met de pas ingestelde en geïnstalleerde emancipatiecommissie een goed vooruitzicht.

Ook al heeft klein links verloren, we gaan door! Om de eisen zoals opgenomen in ons programma en/of het gemeentepan '86-'90 te bewerkstelligen, zullen we als Zalm goed de vinger op de pols moeten houden. Onze horzelfunctie uitvoeren: hetzij via de zetel in de gemeenteraad, hetzij via onze mensen in de commissies. Met een goed platform waarin alle doelgroepen vertegenwoordigd zijn om hun wensen kenbaar te maken, moet dit mogelijk zijn!

Tot slot nog dit: 495 voorkeursstemmen is niet niks. Dit geeft aan wat vrouwen willen. Laten we doorgaan op de ingeslagen weg, met de mogelijkheden die we nu hebben.

José Boere

Miss Candy Dulfer is niet mis

Rock en Roll, rythm en blues, soul, funk, punk, new wave, reggae, heavy metal, salsa, ska, symfonische-latin-jazz of hardrock en zo zou je door kunnen gaan met het benoemen van allerlei bewegingen of stromingen in de popmuziek.

In dit verhaal aandacht voor de funkmuziek en voor de band Funky Stuff die een belangrijke plaats heeft veroverd in de hedendaagse nederlandse popscene. Terugkijkend in de recente geschiedenis waren de Golden Earrings, Cuby and the Blizzards, Q65, The Shoes, Rob Hoeke en de Swinging Soul Machine groepen die twintig jaar geleden het gezicht van de nederlandse popscene bepaalden. Zaal Vios in Helden-Beringen was toendertijd het trefpunt voor popmuziekminnend Midden-Limburg en Zuidoost-Brabant. Van heinde en verre kwamen de huidige midden-dertigers op hun Puch of Tomosbromfiets naar optredens van bovengenoemde bands kijken.

Een soortgelijke gebeurtenis vond 29 j.l. plaats tien kilometer van Helden Beringen, in het gemeenschapshuis La Rochelle te Roggel, een dorp in de buurt van Roermond. Ter gelegenheid van de kermis in het dorp speelde Funky Stuff.

We waren nieuwsgierig naar de muzikale aspiraties van deze jonge formatie rondom saxofoniste Candy Dulfer en togen naar de Roggelse kermis. Er was telefonisch een afspraak met Candy gemaakt waarin ze had toegezegd mee te werken aan een interview voor de maastrichtse vrouwenkrant. Ze zou ons op de gastenlijst zetten hetgeen we bij de entree moesten vermelden zodat we geen entreegeld hoefden te betalen. Zo gezegd, zo gedaan.

Op de vraag aan het meisje bij de kassa of Candy Dulfer al gearriveerd was zei ze: "Die kin ich neet!" Toen ik haar vertelde dat dat de saxofoniste van de band was die daar die avond zou spelen en dat we daar een afspraak mee hadden voor een interview bracht een ander ons bij Miss Candy Dulfer.

Door de finale van het wereldkampioenschap voetbal zaten om negen uur, de geplande aanvangstijd van het optreden, nog veel mensen naar de wedstrijd te kijken. Dientengevolge was er weinig publiek in de zaal en zou het optreden later beginnen. Dus het interview kon meteen plaatsvinden terwijl Candy zich schminkte.

Mag ik u even voorstellen?! Candy Dulfer, zestien jaar, scholier, vijf atheneum, saxofoniste, spil van twee funkformaties Funky Stuff I een tienmansformatie waarbij het accent op zang en show ligt en Funky

Stuff II een zesmansformatie waarbij het artistieke element meer aandacht krijgt in de vorm van jazz en improvisatie. Ze is de dochter van jazzsaxofonist Hans Dulfer. Ze is op jonge leeftijd naar fanfare Jeugd doet Leven in Broek in Waterland gegaan waar ze de theorie heeft geleerd en op haar twaalfde speelde ze haar eerste solo. Vervolgens speelde ze in de big band van Rosa King waar ze veel ervaring opdeed met jazz en blues.

Wat is het meest kenmerkende van funkmuziek?

De bas heeft een belangrijke functie. Maar ritme én melodie zijn alletwee belangrijk.

Met welke muziek is funk het meest verwant?

Met soulmuziek, het is eigenlijk de voortzetting van de soul, dus negermuziek.

Bestaat er een vorm van muziek waarvan je zegt: "Dat vind ik verschrikkelijk."?

Ja, dixieland en sommige klassieke muziek. Voor de rest vind ik de meeste muziek wel leuk.

Vind je het belangrijk dat je muziek bij zoveel mogelijk mensen overkomt? Het is wel leuk als de zaal vol is. Tot nu toe is dat met deze band altijd zo geweest. Maar het ligt ook aan factoren van buitenaf zoals het

een keursje als een corset. Zeker opgegraven uit overgrootmoeders klerenkoffer.

'Ik ben Anouk,' zegt ze.

'Van de muziek?' vraagt ik.

Ja, dat is ze.

Ze is de hele middag bij me gebleven.

Het leven reist door, als een trein door een landschap, zonder de afwisseling die de reis biedt zou het ritme dodelijk zijn.

Anouk heeft zich gemeld, ze zal zo komen. Ze heeft een studieweekend in deze stad. Ik heb koffie gezet en kaarsen aangemaakt. Het bandje met haar Nina Hagen-stem haal ik uit de cassette. Ik zoek Cimarosa uit en maak het bandje startklaar, ik weet dat ze daarvan houdt.

Mijn huis leeft! Het is alsof mijn dochter thuis is, ofschoon ze qua leeftijd mijn dochter net niet kan zijn. Ik hoef alleen maar naar haar te luisteren en handgrepen te verrichten die de sfeer verhogen.

Ze gaat weer en 's anderendaags komt ze terug met bloemen.

Dan rijdt ze terug naar haar dorp. Ze neemt mijn levensverhaal mee en ik memoriseer het hare.

MEMORIE 3

Anouk's dynamische samengaan.

De zwarte vrouw met haar twee kinderen was Anouk's oogappel.

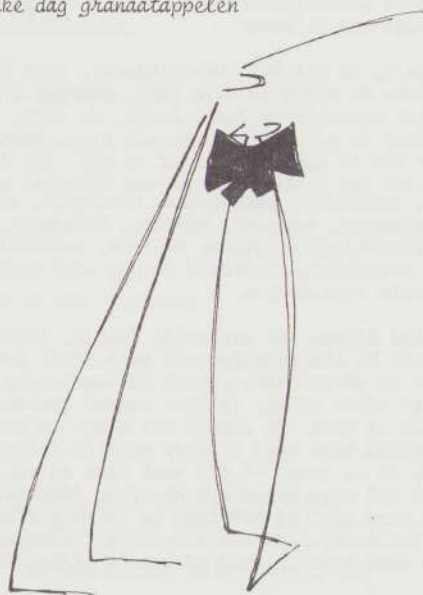
Die twee, ze vloeiden samen in een baai van zilte zee.

Toen ommuurden zij hun liefde, en jarenlang speelden zij het spel van een gezin.

De kinderen waren als goedgestemde saxofoons en dartel en vrij als jonge katten.

Anouk en de zwarte vrouw aten elke dag granaatappelen

Totdat een man de zwarte vrouw

topaas en touwmalijn aanbood. Toen werden de druiven te zuur en Anouk verliet het honk.

Ik heb lang geschreid om Sonja, Anouk om haar zwarte vrouw.

Nu lachen we weer, en nu ze weer gekomen is heeft ze haar nachthemd meegebracht. Ik loods haar kuis naar de logeerkamer en lig zelf te woe- len in mijn bed, in de war van de vele bezoeken van Anouk.

De tijd bloeit als een korenaar, de korrels worden alsmaar voller, ze vragen om gedorst te worden, maar ik rem af op leeftijd en buik, de oude aevenens, waarmee ik ooochel als het me uitkomt.

Anouk ligt aan mijn voeten, ze streelt me en ze vraagt om een warme, zachte nacht.

Ik ben wreed, ik weiger, en ik verwond mezelf.

Zij is mooi, jong, ze heeft niets te verliezen, ik alles.!

Ze gelooft me niet, het doet er ook niet toe, ze houdt van me, ik merk het aan alles. Ze wil zich geven en van mij krijgen wat ze nodig heeft.

Ik sidder!

Hoe lang houd ik dit vol? Hoe lief is ze me, hoe vurig verlang ik naar haar. Mijn huid bloost als een lavastroom, ze merkt het en maakt gebruik van mijn onstuitbare emotie's. Ze pelt alle harde lagen van me af, een voor een, teder, liefdevol, geruststellend, in de ruimte van de tijd. Dan komt het uur van haar zegen.

Haar hoofd past in de holte van mijn buik en borst.

Met haar vinger trekt ze de lijnen na van mijn geribbelde strand bij eb.

Mijn duif heeft zich over mij ontfermd, ze heeft me bevrijd, ongeremd geef ik me aan haar over..

Mijn leeftijd ben ik vergeten!

MEMORIE 4

Tongstrelend is ons leven.

Tanden, wit ivoor als stranden klikken samen als schelpgeruis.

Ik heb mijn onbenullige complex begraven, als een demon,

en ik brand als water

als mijn meeuw mijn geribbelde strand bij eb bezoekt.

Als albast is haar huid

en koel als een beek stroomt zij door mijn aderen.

Anouk en ik, wij treurden

om de nederlaag, die we geleden hebben,

zoals patrijzen tegen een jachtgeweer.

Wij zijn geen ezels

Wij zijn trouw.

Wij trekken conclusie's uit onze voorkeur

en bouwen aan verblijven, zonder muren, zonder deuren.

Barbara zet het blad met thee voor me neer.

'Pas maar op,' plaagt ze, 'dat je mooie borsten niet verbranden!'

Schalks haalt ze een flesje 'zonneolie voor een tere huid' achter de theepot vandaan.

Anouk roept vanaf haar balkon: 'Hoe heerlijk zacht ligt het geribbelde strand bij eb!'

'Komt Anouk theedrinken?' vraagt Barbara.

'Nee,' antwoord ik, 'Anouk moet inpakken. Ze gaat met mij mee.'

CAN LOVE BE SO ENCHANTING

And when days light strikes upon her naked surface
I am taken by her beauty and move my hand to touch her
And when days breeze sweeps beneath her silkklike softness
I am captured by its lovely and my thoughts become much deeper

Can love be so enchanting
That nothing less can claim
Its glory and its splendor
That keeps my heart aflame

Or is it just my passion
And all these things I feel
That takes my spirit higher
And makes this love so real

And when evenings darkness falls upon her dreaming
I move in close behind her and take refuge by her side
And when mornings sunshine wakens her with streaming
I kiss her skin so gently and then my needs subside

Can love be so enchanting
That nothing less can claim
Its glory and its splendor
That keeps my heart aflame

Or is it just my passion
And all these things I feel
That takes my spirit higher
And makes this love so real

And when oceans glitter shines upon her sailing
I know that I'm an island and she will dock upon my shore
And when mighty whirlwinds gather and thunder is prevailing
I shall wrap her up in comfort and say its you whom I adore

Can love be so enchanting
That nothing less can claim
Its glory and its splendor
That keeps my heart aflame

Or is it just my passion
And all these things I feel
That takes my spirit higher
And makes this love so real

Nancy van Gallio

DE MARGRATERROUTE

Deze route door het Limburgse heuvelland voert langs de St.-Pietersberg, via Gronsveld en Ryckholt door het Eysderbos, naar Margraten. Vandaar gaat de route via Sibbe, bijna geheel bestaand uit boerenhoeven en de Bemelerberg door het groene en mooie landschap terug naar Maastricht. Deze fietsroute kun je bij de N.S. vragen.

DE MERGELLANDROUTE

Deze route voert via Heugem door naar Eysden. Dwars door velden en mooie dorpjes. En Eysden wordt deze route aangegeven via bordjes, ook de Mergellandroute en de Maasdalroute is hier duidelijk aangegeven. Deze fietsroute plus fietskaart zijn te verkrijgen bij de V.V.V.-kantoren.

gedicht

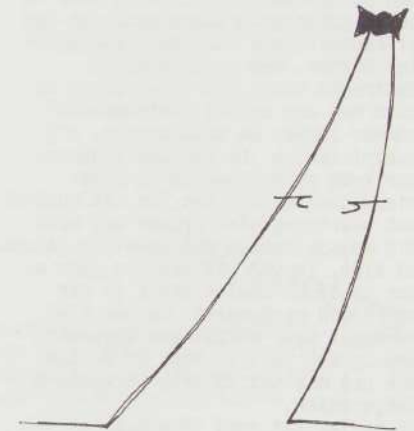
vakantietips

endometriose

Wat is endometriose?

De binnenkant van je baarmoeder is bekleed met slijmvlies, het endometrium. Dit slijmvlies groeit tijdens elke cyclus en wordt tenslotte tijdens de menstruatie, op een dun laagje na, afgestoten. Bij endometriose komt dit slijmvlies ook op andere plaatsen in je lichaam voor. Het kan zitten in de spierwand van de baarmoeder zelf en ook op eierstokken, eileiders, blaas of darmen. Deze stukjes endometrium groeien ook tijdens de cyclus en worden afgestoten tijdens de menstruatie. Dit proces kan veel pijn geven. Het bloed kan niet naar buiten afvloeien en er kunnen op die plaatsen holtes, gevuld met bloed ontstaan; dit zijn de zogenaamde chocolade- of teerkystes. Zo'n kyste kan groeien, maar dit hoeft niet altijd te gebeuren, het bloed kan ook door het lichaam worden opgenomen en afgevoerd. Er is geen zekerheid over de wijze waarop endometriose ontstaat, men weet ook niet hoe het komt dat de endometriose zich bij de ene vrouw uitbreidt en bij de andere vrouw beperkt blijft tot één kyste. Men weet ook niet welke vrouwen er meer kans hebben op het krijgen van endometriose. Het komt het meest voor bij vrouwen tussen 30 en 45 jaar; de schattingen over hoe vaak deze ziekte voorkomt, variëren tussen 4 en 20% van alle vruchtbare vrouwen. Zoals gezegd zijn de menstruaties bij vrouwen met endometriose vaak pijnlijker en langduriger. Een lange en pijnlijke menstruatie betekent nog niet dat een vrouw deze ziekte heeft en omgekeerd geldt dat een vrouw met endometriose niet veel pijn hoeft te hebben, dat is veeleer afhankelijk van de plaats waar het verdwaalde baarmoederslijmvlies zit. Gynaekologen bieden hormoontherapie of operatie als oplossing. Een enkele keer verdwijnt de endometriose spontaan. Veel vrouwen consulteren alternatieve genezers.

Op 5 juli hield het Vrouwegezondheidscentrum in Maastricht een themadag voor vrouwen die endometriose hebben. Hoofddoel van deze dag was het oprichten van een provinciaal endometriosenetwerk. Dit netwerk zal gaan functioneren als een steun- en contactpunt en informatiecentrum. In september komt er een landelijk endometriosenetwerk. Voor meer informatie: Vrouwegezondheidscentrum Maastricht Bouillonstraat 14 6211 LH Maastricht tel. 043 - 252319

eerste druk

festival van Moderne Jazz in Maastricht

In het weekend van 16 mei j.l. organiseerde de Stichting Kater een festival 'Moderne Jazz' met als doel de live-muziek in de Limburgse hoofdstad te promoten voor een breed publiek en tegen betaalbare prijzen.

Het festival begon op vrijdagavond met Andy Mondorff en Jasper van 't Hoff, maar mijn interesse ging uit naar Funky Stuff, een tien man sterke formatie rond saxofoniste Candy Dulfer, de dochter van Hans Dulfer.

Deze band zou zaterdagavond om kwart voor negen optreden. De muziek van deze groep bestaat voornamelijk uit funk-jazz, eigenlijk meer funk als jazz met een stevige rock-basis. De bezetting van deze band bestaat uit een voortreffelijke drummer, een grandioze congaspeelster, een funky bassist, een geweldige toetsenist, een uitmuntende gitarist, een swingende leadvocalist, drie te gekke achtergrondzangeressen en een allesomvattende sublieme saxofoniste. Kortom, één groot theater. Omstreeks kwart over tien begon de band met een stevig instrumentaal nummer zonder de saxofoniste, zij kwam later op. Na het openingsnummer kwam ze het podium op onder nieuwsgierige blikken van het publiek, wat overigens niet vreemd was want dit meisje scheen een geweldig talent te zijn. Ze was pas zestien jaar en kon saxofoon spelen zoals ik nog nooit had meegemaakt. Ze was niet verwaand maar ontzettend opgewekt, bewoog erg veel en zong af en toe ook nog mee met de drie background zangeressen.

De muziek zat goed in elkaar en was ontzettend swingend, waarbij het

moeilijk was om stil te blijven staan. Toch heb ik niet veel geswingd omdat ik dan teveel zou missen van het kijkgenot. Ook de rustige nummers (o.a. Everytime you go away) waren schitterend, vooral mede door het saxwerk.

Het leuke van deze groep was ook dat Candy Dulfer absoluut niet de kern van de band was. Iedereen was even belangrijk en voor elk instrument was er ruimte voor een solo. De congaspeelster was zeker net zo interessant als de saxofoniste en ook de drie backvocals waren geweldig met hun glasheldere stemmen (geen vals nootje te beknemen).

Het feit dat de helft van deze groep beneden de twintig jaar was, is bewonderenswaardig want dan kunnen ze nooit een lang muzikaal verleden hebben en dat komt in deze muziekrichting niet vaak voor.

Undanks dat gegeven waren het schitterende muzikanten met een enorme techniek. Daarnaast was de helft van deze band ook nog vrouw en zij speelden net zo'n grote rol als de mannen. Zonder hen had deze band onmogelijk kunnen bestaan, of het was net zo'n saai bandje geweest als er zovelen in Nederland zijn.

Ik kan iedereen aanraden hier een keer naar te gaan kijken zodra ze weer een concert geven. Tot besluit zou ik willen zeggen: De sensationele Funky Stuff, een frisse wind door Popland Nederland.

Kortom, de moeite zeker waard.

Dalâl Marouf

gedicht

WOORDEN, STILTE

Woorden, stilte
Waarachter
Waaromheen
onuiggesproken
gevoelens woelen

Woorden, stilte

Pinkel

gedicht

KEN IK MEZELF, OF TOCH NIET?

Soms denk ik dat ik weet
wie ik ben
dat ik mijn gezicht
toch een beetje ken
maar als ik dan hoor
hoe een ander mij ziet
verbaas ik me
het zijn dezelfde gezichten niet.

Pinkel

gedicht

POETRY AND ROSES

in letters bewaard
wat ongreepbaar is
beelden vormend
van haar
die me ontglipt
straks, ooit, ergens

een vrouw van vlees
zacht vlees

minzame glimlach
hartstochtelijk
neurierend
half toegeknepen ogen
Tom Waits

soms dronk ik haar
bitterzoete sappen
en hoorde haar
van ver, dicht bij me

haar sappen
ontspruitend aan een bron
diep verborgen
in haar

uit beelden en geluiden
bouw ik haar op
een vrouw van vlees
zacht vlees

Monique

mededeling

DIT KAN DE POLITIEK VOOR VROUWEN DOEN,

is een poster waar op duidelijke en overzichtelijke wijze aangegeven is aan welke vrouwenwensen de politiek voor de komende regeringsperiode aandacht dient te schenken. Het kan dienen als discussiemateriaal voor allen die bezig willen zijn met de voor vrouwen belangrijkste kwesties in de huidige politiek.

Te bestellen per 5 exemplaren door overmaking van f4,50 op gironummer: 11.04.44 t.n.v. Vrouwenbelangen te Leiden o.v.v. 'Posters Politiek'.